

SOCIALDEMOKRATIET
September 2004

INVESTERING I FREMTIDEN
- Forslag til finanslov 2005

1. INVESTERING I FREMTIDEN	3
2. ARBEJDSMARKEDET – flere job	9
3. UDDANNELSE – velfærdssamfundets grundsten	10
4. FORSKNING – viden skaber værdi	16
5. SOCIAL – investeringsløft i mennesker	19
6. MILJØ - et renere Danmark, et bedre liv	22
7. SUNDHED – bedre behandling af ældre og mere forebyggelse.....	25
8. KULTUR – aktive deltagere	26
9. INTEGRATION – investering i nye borgere	29
10. UDENRIGS - et anstændigt dansk bidrag til en global udvikling	32
11. RET - konsekvens over for kriminaliteten og dens årsager	35
12. ERHVERV – styrket konkurrence og regional udvikling.....	39
13. FØDEVARER – sund og sikker mad.....	41
14. ENERGI – en grøn energipolitik der betaler sig	43
15. BOLIG – mere nybyggeri og stærkere boligområder	46
16. TRAFIK – bedre sikkerhed, lavere priser og en renere natur	47
17. KIRKE – styrket folkelig debat om kirkens fremtid	49
18. FINANSIERING – krone til krone	50

1. INVESTERING I FREMTIDEN

Socialdemokraterne tror på fremtiden – og vi er parate til at investere i den. Ja faktisk tror vi ikke, at vi har råd til at lade være.

Med dette års forslag til finanslov fremlægger Socialdemokraterne vores bud på, hvordan vi i fællesskab kan skabe et bedre Danmark. Vi peger på investeringer i uddannelse og forskning, en målrettet indsats mod arbejdsløsheden og genopretning af indsatsen på områder som ældrepleje, sygehuse og miljø, hvor der er blevet skåret kraftigt ned.

Socialdemokraterne vil med vores forslag til finanslov på en lang række områder vise, hvordan vi ønsker at ændre Danmark. Vi ved, at regeringens nedskæringskurs er den forkerte. Vi kan ikke spare os til en gylden fremtid. Vi ved også, at Danmark bliver berørt af en stigende international konkurrence, som stiller stadig større krav. Derfor er vi nødt til at sikre, at vores velfærdssamfund har noget at stå imod med.

For Socialdemokraterne er der kun en fornuftig vej, og det er målrettede og massive investeringer i folkeskolen, uddannelse og forskning. I fremtiden vil vi mere end nogensinde have brug for dygtig arbejdskraft, og et visionært og smidigt samarbejde mellem det offentlige og det private.

Det er ikke noget, man som regeringen kan spare sig til - eller klare med en lille lappeløsning i et valgår. I stedet er der brug for reel vilje og handling, når det gælder langsigtede investeringer i den viden og produktion, som skal sikre vores og fremtidige generationers velfærd.

Den vilje har Socialdemokraterne, og med dette års finanslov viser vi konkret, hvordan vi vil gøre det. Socialdemokraterne vil sætte ind på syv helt centrale områder:

- Vi vil skabe flere jobs.
- Vi vil skabe en god og tidssvarende folkeskole til vores børn – og sikre, at alle får en ungdomsuddannelse.
- Vi vil skabe uddannelsesmuligheder i Danmark, der er blandt de bedste i verden – og vi skal investere langt mere i forskning og udvikling.
- Vi vil løfte kvaliteten af de pasningsordninger, vores børn lever deres hverdag i. Og vi vil lægge et loft over forældrebetalingen på 1.000 kr. om måneden, så det også kan betale sig at arbejde, selvom man har en beskeden løn.
- Vi vil stoppe nedskæringerne på natur og miljø. Danmark skal ikke have en miljøpolitik styret af nærighed og kortsigtede økonomiske interesser.

- Vi vil have en ældrepleje, som vi kan være bekendt. Valgmuligheder kan være gode – men det afgørende er kvaliteten af de tilbud, der gives ældre.
- Vi vil have et sundhedsvæsen, der giver en langt bedre behandling til ældre og svage patienter.

1.1 Nye initiativer

Socialdemokratiets ændringsforslag til finansloven for 2005 afspejler vores overordnede prioriteringer.

I alt foreslår Socialdemokratiet nye initiativer for 8,7 mia. kr. Hele 5,5 mia. kr. prioriteres på vores pejlemærker for et bedre Danmark. I de følgende afsnit er de enkelte forslag konkretiseret.

Table 1.1 Udgifter i Socialdemokratiets finanslovsforslag 2005, mia.kr.

1. Flere i arbejde*	0,3
2. En bedre folkeskole	0,6
3. Større forskningsindsats og bedre uddannelse	2,0
4. 1.000 kr. for børnepasning og bedre institutioner	2,0
5. En renere natur og et bedre miljø	0,4
6. Bedre ældrepleje	0,2
7. Behandlingen af ældre og svage patienter på sygehusene	0,2
8. Øvrige forslag	3,0
I alt	8,7

* Flere i arbejde skabes bl.a. ved at give kommuner og amter mulighed for at lånefinansiere fremrykkede investeringer. Det er investeringer, som kommunerne under alle omstændigheder skal afholde – og som blot fremrykkes, fordi der fortsat er ledige håndværkere og specialarbejdere.

Socialdemokratiets jobplan har som mål at skabe **15.000 nye arbejdspladser** her og nu – og langt flere i de kommende år. Hovedelementerne i vores jobplan er:

- Fremrykning af offentlige investeringer indenfor en ramme på op til 5 mia. kr. Der skal laves et tillæg til aftalerne med kommuner og amter, der giver dem fuld låneadgang til skolebyggeri, boligbyggeri, miljø og hospitaler.
- Målrettede initiativer over for særlige grupper, der har vanskeligt ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet – navnlig ældre, etniske grupper og unge ledige.
- Forstærket uddannelsesindsats overfor ledige.

Jobplanen vil sammen med den øvrige del af Socialdemokratiets finanslovsforslag sikre en økonomisk politik, der skaber 15.000 flere job.

Socialdemokratiets jobplan er tilpasset den finanspolitiske lempelse, som regeringens økonomiske indgreb i foråret trods alt indeholdt. Vi havde efterlyst et indgreb i over et år. Desværre skaber indgrebet kun ganske få nye job i forhold til, hvor mange job der allerede er forsvundet. Beskæftigelsen vil stige langt kraftigere, hvis man satser mere på fremrykning af offentlige investeringer.

Regeringen forventer selv, at dens økonomiske indgreb i foråret øger beskæftigelsen med 8.000 personer til næste år. Det må vurderes som yderst optimistisk, idet virkningerne af skattelettelserne på beskæftigelsen let kan vise sig at være ganske beskedne.

Det er Socialdemokratiets vurdering, at regeringens økonomiske indgreb skaber ca. 5.000 job i 2005 - og at Socialdemokratiets forslag vil styrke beskæftigelsen med yderligere ca. 10.000 job.

Socialdemokratiets mål om 15.000 flere job kan synes beskedent i lyset af, at regeringen forventer, at der vil blive skabt 20.000 flere job i 2005. Realiteten er dog - som vist i tabel 1.2 - at der ikke er noget nyt i, at regeringen forventer, at der bliver skabt flere job til næste år. Det har den forventet, hver gang den har fremlagt sine finanslove. Hidtil har forventningerne ikke holdt stik.

Tabel 1.2 Regeringens forventninger til næste års beskæftigelse – og den faktiske udvikling, 2002-2005

	Forventet beskæftigelsesudvikling	Faktisk beskæftigelsesudvikling
2002: FFL02 (jan. 2002)	+ 4.000	- 5.000
2003: FFL03 (aug. 2002)	+ 13.000	- 21.000
2004: FFL04 (aug. 2003)	+ 15.000	
2005: FFL05 (aug. 2004)	+ 20.000	

Kilde: Økonomisk oversigt, Finansministeriet, diverse år.

1.2 Finansiering

Socialdemokratiets forslag er finansieret krone til krone. I tabel 1.3 er anvist finansieringen. De enkelte forslag er gennemgået i afsnit 18.

Tabel 1.3 Finansiering af Socialdemokratiets forslag 2005, mia. kr.

Afskaffelse af tilskud til landbruget	0,8
Afskaffelse af øvrige erhvervstilskud	0,1
Lukning af erhvervslivets skattehuller	2,8
Øget konkurrence	0,3
Stop for skattespekulation	1,9
Offentlige besparelser	0,7
Højere bidrag og reserver	1,2
Afvisning af regeringens nye initiativer	0,8
I alt	8,7

Note: Afrundede tal

Socialdemokratiets forslag er finansieret uden anvendelse af stigende personskatter eller afgifter på forbrugerne.

Afskaffelse af direkte eller indirekte erhvervstilskud giver 0,9 mia. kr. Det er primært den støtte, der tilfalder landbruget gennem kunstigt lave skatter.

Lukning af erhvervslivets skattehuller bidrager med 2,8 mia. kr. Det drejer sig først og fremmest om et stop for det skattemæssige tilskud - der gives store koncerner, som flytter investeringer og arbejdspladser til udlandet - i form af muligheden for frivillig sambeskatning med udenlandske datterselskaber.

Bidraget fra øget konkurrence kommer i form af besparelser på offentlige udgifter til medicintilskud.

”Stop for skattespekulation” indeholder Socialdemokratiets forslag om at lægge et loft på 100.000 kr. på indskud på pensionsordninger med løbende udbetaling. Forslaget hindrer, at regler om fradragsret for pensionsindbetalinger anvendes til skatteplanlægning eller direkte skatteflugt.

Herudover gennemføres en række besparelser, og der skabes finansiering ved at udmønte en række reserver på regeringens finanslovsforslag.

Socialdemokratiet medtager på finansieringssiden ca. 800 mio. kr., som stammer fra afvisning af en lang række af regeringens initiativer, der er meget beskedne sammenlignet med Socialdemokratiets forslag til finansloven.

Tabel 1.4 viser en oversigt over de regeringsforslag, som Socialdemokratiet afviser – og hvilke forslag Socialdemokratiet stiller på de tilsvarende områder.

Tabel 1.4 Regeringens nye initiativer og S-forslag, mio. kr.

	Afvisning af regeringens forslag	S-forslag
Børn		
Familier og børn	100	2.000
Folkeskolen		
Styrkelse af naturfag i folkeskolen og mere evaluering mv.	125	600
Uddannelse og forskning		
Konsolidering af videregående uddannelser	172	400
Højteknologifonden	100	600
Kortuddannede	100	150
Miljø		
Natur og miljø	50	350
Sunde fødevarer	30	247
Øvrige initiativer		
Integration	35	96
Svage grupper	50	100
Sort arbejde, skattehuller og forenkling	10	(- 200)
Regional udvikling i yderområder	10	130
HIV/AIDS	25	100
I alt	807	4.773

Kilde: Budgetoversigt august 2005, Finansministeriet

Note: S-forslaget i forhold til sort arbejde forventes at give et provenu på 200 mio. kr.

Regeringens nedskæringer og nye initiativer

Den vej, regeringen har valgt, er brolagt med nedskæringer. Det er den pris, regeringen har valgt at betale for sit brændende ønske om at sænke skatterne. På under tre år er det lykkedes regeringen at give skattelettelser for over 20 mia. kr. Det er selvfølgelig ikke gratis!

Man kan ikke fortænke regeringen i, at den i et valgår med alle tænkelige midler forsøger at dække over sine nedskæringer. Men regeringens forsøg på at skjule sammenhængen mellem indtægter og udgifter har nået hidtil uopnåelige højder med finansloven for 2005.

Efter tre år med massive nedskæringer fremlægger regeringen et finanslovsforslag, hvor man på udvalgte områder forsøger at tilbageføre fem måske 10 procent af de besparelser, man har valgt at gennemføre i de forgangne tre år.

Regeringen håber på den måde at fremstå som værende med på oppositionens dagsorden. Men sandheden er, at det er et forsøg på at sløre billedet. Det har intet med virkeligheden at gøre. Nedenfor følger nogle eksempler:

Eksempler på regeringens besparelser og tilbageførsler, 2001-2005

- På **miljøområdet** har regeringen fra 2001 til 2004 sparet 1 mia. kr. af det årlige budget. På FFL2005 har man med den ene hånd givet miljøområdet 50 mio. kr. under stor mediebevågenhed – mens man med den anden hånd på selv samme finanslov har fjernet over 100 mio. kr.
Kilde: Svar til Folketingets miljøudvalg og FFL2005.
- Udgifterne til **børnepasning** er i 2004 800 mio. kr. lavere end i 2001. Udgifterne er faldet væsentligt mere, end antallet af børn tilsiger. Disse besparelser har kommunerne været tvunget til at gennemføre. Ifølge Kommunernes Landsforening er der sparet ca. 2.500 kr. pr. barn i pasningstilbud. Samtidig er brugerbetalingen steget voldsomt. Desuden har regeringen sparet 360 mio. kr. ved at beskære reguleringen af børnechecken. Nu opretter regeringen et helt ministerium for familier, der får mulighed for at bruge 100 mio. kr. på bl.a. pasningstilbudene til børn.
Kilde: KL og FFL2005.
- Der bruges langt færre ressourcer på den enkelte **skoleelev eller uddannelsessøgende** i dag, end da regeringen trådte til i 2001. I alt sparer regeringen på den konto ca. 1,4 mia. kr. i 2004. Udgifterne er navnlig blevet barberet ned på erhvervsuddannelserne og voksen- og efteruddannelse. Med FFL2005 fremlægger regeringen en række initiativer, der skal styrke uddannelserne. Men initiativerne tåler ingen sammenligning med besparelserne – og regeringen finder en pæn del af midlerne ved at spare på de eksisterende midler til uddannelsesområdet.
Kilde: Finansministeriet, KL og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.
- Regeringen har **sparret ca. 300 mio. kr. på den statslige forskningsindsats** fra 2001 til 2004. Med finansloven for 2005 tilføres forskningsområdet nye midler. Disse midler hindrer blot, at de samlede statslige forskningsbevillinger falder yderligere. Selv hvis det skulle lykkes regeringen at skaffe midler til sin højteknologifond, vil det ikke styrke forskningsindsatsen væsentlig.
Kilde: FFL2005 m.fl.
- Regeringen har afsat 500 mio. kr. årligt til mere hjemmehjælp. Det var et centralt løfte i Venstres valgkamp i 2001. Desværre er pengene aldrig kommet de ældre til gode. Kommunernes udgifter til ældreområdet er kun steget med 135 mio. kr. fra 2001 til 2003. Denne stigning i ældreudgifter modsvarer alene stigningen i antallet af ældre. Den enkelte har ikke fået mere hjemmehjælp.
Kilde: FFL2005 og KL-regnskabstal inkl. København og Frederiksberg.

2. ARBEJDSMARKEDET – flere job

Socialdemokraterne vil investere i fremtidens arbejdsmarked. Flere skal i arbejde, og arbejdsløsheden skal bekæmpes effektivt. Et arbejde er fundamentet for det enkelte menneskes velfærd og samtidig kilden til et rigt fællesskab på arbejdspladsen og i samfundet. Kernen i Socialdemokratiets arbejdsmarkedspolitik er **kampen for flere job** som beskrevet i kapitel 1.

Men flere job er ikke tilstrækkeligt. De lediges kvalifikationer skal styrkes, og arbejdsmiljøet skal forbedres, så nedslidningen begrænses – og der skal gøres en særlig indsats i forhold til dem, der står på kanten af arbejdsmarkedet – særligt ældre der mister deres job og etniske grupper.

Tablet 2 Styrket arbejdsmarkedspolitik 2005, mio. kr.

Styrket uddannelse af ledige	100*
Bedre arbejdsmiljøindsats	50
Målrettede initiativer for mennesker på kanten af arbejdsmarkedet	180
I alt	330

* Der tilføres netto 100 mio. kr., men uddannelsesindsatsen i forhold til ledige skal løftes med 300 mio. kr. indenfor arbejdsmarkedetsrammen.

2.1 Styrket uddannelse af ledige

I disse år sker der store forandringer på arbejdsmarkedet. Virksomheder lukker, og arbejdspladser flytter til lande, hvor lønningerne er lavere og arbejdsforholdene dårligere. For den enkelte betyder det øget utryghed, når der ikke oprettes tilsvarende nye arbejdspladser. Den borgerlige regering har forstærket problemerne ved at lade arbejdsløsheden vokse og ved at forsømme mulighederne for at investere i nye arbejdspladser.

En ny arbejdsplads kræver ofte, at den enkelte efteruddannes. Mange ledige har brug for, at arbejdsløshedsperioden bl.a. bruges til uddannelse. Regeringen har skåret kraftigt ned i uddannelsesmulighederne for både beskæftigede og arbejdsløse.

Den hurtige omstilling af arbejdsmarkedet betyder også, at der skal kunne sættes langt mere effektivt ind end i dag. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at der indenfor arbejdsmarkedetsrammen reserveres 50 mio. kr. til en forbedret varslingsindsats ved masseafskedigelse.

2.2 Bedre arbejdsmiljøindsats

Forandringerne på arbejdsmarkedet betyder også øget tempo, mere stress og udbrændthed. Symptomerne ses i form af øget sygefravær, psykiske arbejdsskader og tidligere afgang fra arbejdsmarkedet.

Socialdemokraterne vil have den gode arbejdsplads på dagsordenen. Det kræver bl.a. en mere ambitiøs arbejdsmiljøindsats.

2.3 Målrettede initiativer for mennesker på kanten af arbejdsmarkedet

Mange lever på kanten af det danske arbejdsmarked, fordi skaden er sket i form af langvarig arbejdsløshed, sygdom, nedslidning, eller fordi de aldrig er kommet ind på arbejdsmarkedet.

Mange ældre oplever, at det er meget vanskeligt at få et nyt job, hvis man bliver afskediget.

Socialdemokratiet vil afsætte 180 mio. kr. til at styrke indsatsen for disse mennesker. Midlerne skal bl.a. anvendes til at genindføre den succesrige servicejobordning. Ordningen giver arbejdsgivere et tilskud, hvis de ansætter langtidsledige mennesker over 48 år i et almindeligt job.

3. UDDANNELSE – velfærdssamfundets grundsten

Socialdemokratiet vil sikre gode uddannelsesmuligheder gennem hele livet, så det enkelte menneske får mulighed for at indfri personlige mål og drømme – mens vores land fyldes med dygtige, aktive mennesker, der kan være med til at sikre fortsat høj velstand og velfærd.

Folkeskolen er hele fundamentet. Den har et stort ansvar og en stor opgave at løfte. Den skal bringe alle godt i vej – uanset kulturel og social baggrund. Derfor skal den have de nødvendige midler til forbedringer og efteruddannelse af lærere.

Erhvervsuddannelserne er for mange unge en vigtig indgang til et godt arbejdsliv. Men skolerne er økonomisk trængte og behøver et økonomisk løft. Der skal gives et særligt løft til de skoler, som har store integrationsopgaver.

Brugerbetaling på uddannelse er ikke en farbar vej for Socialdemokratiet. I en tid med stigende ledighed er regeringens brugerbetaling på videre- og efteruddannelse samt aftenskoler en tåbelig beslutning, som skal laves om.

Danmarks vigtigste råstof er vore hoveder og hænder.

Via gode folkeskoler og ungdomsuddannelser giver vi børn og unge mulighed for en positiv fremtid i det danske velfærdssamfund. Og via gode vilkår for videre- og efteruddannelse skal vi give voksne mulighed for at tage en uddannelse, dygtiggøre sig indenfor nye områder eller uddybe deres kunnen på kendte områder.

Tabel 3 Uddannelsesindsatsen 2005, mio. kr.

Stop nedskæringerne - mere og bedre uddannelse	400
Folkeskolen: Verdens bedste folkeskole	600
”Projekt skoleløft”	100
Undervisningsmaterialer, lærerressourcer og lokaler	300
Efteruddannelse af lærere	200
Ungdomsuddannelserne: Uddannelsesgaranti for alle	300
Flere skolepraktikpladser	*
Flerårsplan for erhvervsuddannelserne og produktionsskoler	250
”Projekt skoleløft” – erhvervsuddannelserne	50
Voksenuddannelse: Kompetenceløft	400
Anerkendelse af ”skæve” kompetencer	5
Fjernelse af diverse brugerbetaling (VUC + SVU)	145
Flere pladser i voksenuddannelserne	150
Nedsat brugerbetaling på aftenskolerne	50
Indsats for læsesvage voksne	45
KaosPiloterne	5
I alt	1.700

* Der foreslås indført en præmieordning til løsning af praktikpladsproblemet, hvor virksomheder, der bidrager aktivt til løsning af problemet, præmieres med midler fra virksomheder, som ikke bidrager tilstrækkeligt aktivt. Denne ordning ”hviler i sig selv”, men bidrager dog i fornødent omfang til finansiering af flere skolepraktikpladser.

3.1 Stop nedskæringerne – mere og bedre uddannelse

Regeringen har de seneste tre år kørt grønthøsteren hen over uddannelsesområdet ved hver eneste finanslov. Selvom hele velfærdssamfundets fremtid afhænger af den indsats, der gøres på landets uddannelsesinstitutioner, dræner man hvert år uddannelsesområdet for kræfter. Danmark har brug for den modsatte udvikling. Vi skal have mere og bedre uddannelse. Hvis vi bare fortsætter som hidtil, får de generationer, der er på vej ind på arbejdsmarkedet, mindre uddannelse end dem, der er på vej ud. Samtidig bliver den globale konkurrence om de bedste arbejdspladser langt hårdere, fordi andre lande satser massivt på uddannelse i disse år.

Derfor har vi brug for uddannelsesinstitutioner, der ikke alene fortsætter den hidtidige indsats, men også løfter deres ansvar for at sikre et langt bedre uddannelsesniveau. Og derfor vil Socialdemokratiet gøre fundamentalt op med regeringens nedskæringer. Vi vil afsætte 400 mio. kr. i en pulje til udligning af regeringens grønthøsterbesparelser. Hermed får uddannelsessektoren et helt andet fremtidsperspektiv. Man skal ikke længere planlægge med henblik på indskrænkninger og forringelser.

Men man kan heller ikke læne sig tilbage og fortsætte som hidtil. For vi sender ikke bare flere penge. Tilbuddet om at friholde uddannelsesområdet

for løbende sparekrav vil efter et regeringsskifte blive ledsaget af klare og forpligtende krav om forbedringer. Med nye flerårsaftaler på hele uddannelsesområdet vil stabile rammer om den fremtidige økonomi komme til at gå hånd i hånd med en kraftig styrkelse af indsatsen.

- På ungdomsuddannelserne vil man få til opgave at realisere en reel uddannelsesgaranti til alle unge. Det store frafald på erhvervsuddannelserne skal begrænses. Og der skal gøres en bedre opsøgende indsats i forhold den såkaldte ”restgruppe”, som efter folkeskolen aldrig kommer videre i uddannelsessystemet.
- På voksenuddannelserne skal man sikre, at alle danskere i praksis får ret til 12 års almen uddannelse og til uddannelse til erhvervsuddannelsesniveau.
- På de videregående uddannelser er det nødvendigt at sikre bedre kvalitet, større tilgang og højere grad af gennemførelse.

3.2 Folkeskolen – verdens bedste

Danmark er for rigt et land til at skulle acceptere folkeskoler med nedslidte lokaler, for få lærerressourcer, forældede undervisningsmaterialer og utilstrækkeligt IT-udstyr. Socialdemokratiet ønsker ikke en opdeling i A- og B-skoler, hverken materielt eller efter geografisk placering i socialt belastede eller begunstigede områder. Derfor afsætter Socialdemokratiet 300 mio. kr. til en bedre folkeskole med tilstrækkelige lærerressourcer, ordentlige undervisningsmaterialer og anstændige lokaleforhold.

Et af de særligt vigtige initiativer i forhold til folkeskolen er projekt skoleløft. Undervisningsmidlerne og de fysiske rammer er afgørende for indlæringen. ”Projekt Skoleløft” skal sikre, at skoler - der er materielt nedslidte eller har særligt store opgaver med fx integration af tosprogede elever eller bekæmpelse af negativ social arv - kan få den nødvendige økonomiske støtte. Socialdemokratiet afsætter 100 mio. kr. til ”Projekt Skoleløft”.

Socialdemokratiet vil sikre, at fagligheden øges og styrkes i folkeskolen. På fem konkrete områder vil vi øge det faglige grundlag i skolen og lærernes redskaber i undervisningen. Vi foreslår en omfattende uddannelsesreform, der garanterer alle lærere i folkeskolen én uges efteruddannelse årligt. Efteruddannelsen skal foregå indenfor fem faglige fokusområder:

- Læsning
- Matematik og naturvidenskab
- Urolige børn og unge
- Tosprogede elever
- Bedre evalueringskultur i folkeskolen

Kommuner og skolebestyrelserne på de enkelte skoler skal inddrages i fokuseringen af den faglige oprustning ved at udpege og prioritere den enkelte skoles fokusområde.

Socialdemokratiet vil oprette en pulje på 200 mio. kr. ekstra til efteruddannelse af folkeskolelærerne. Puljen afsættes, så der sikres et reelt løft i lærernes efteruddannelse i forhold til i dag.

3.3 Ungdomsuddannelserne – uddannelsesgaranti for alle unge

Praktikpladser og skolepraktik

VK-regeringen har skåret antallet af unge i skolepraktik ned fra 7.400 til 1.200 næste år. Dermed forsvinder den nuværende uddannelsesgaranti. De unge, der bruger skolepraktikken i dag, vil ikke kunne gennemføre en erhvervsuddannelse. Konsekvensen er, at mere end 6.000 unge ikke vil få den uddannelse, de ønsker sig. Mange vil i stedet have valget mellem et ufaglært arbejde eller meningsløs offentlig forsøgelse. Det er ikke lige det, de unge eller samfundet har brug for.

Det er en positiv udvikling, at antallet af praktikpladser er steget. Men antallet af unge, der forgæves søger praktikplads, ligger stadig på over 12.000, så derfor er der ikke en løsning af praktikpladsproblemerne i sigte. Regeringens egen tænketank på integrationsområdet har desuden påpeget, at unge udlændinge har særligt vanskeligt ved at finde praktikpladser på virksomhederne – og at de derfor rammes hårdt af nedskæringerne på skolepraktikken. Derfor anbefaler regeringens tænketank også: ”at antallet af skolepraktikpladser igen forhøjes indenfor de uddannelsesområder, hvor der er gode beskæftigelsesmuligheder efter endt uddannelse”.

Antallet af praktikpladser skal øges, og det koster penge for virksomhederne – især for de små – at have lærlinge. Derfor bør der indføres en præmieordning for de virksomheder, der påtager sig denne samfundsopgave. Ordningen bør ikke give penge til statskassen, men ”hvile i sig selv” med finansiering fra de virksomheder, der ikke tager tilstrækkeligt mange elever. Indtil det fornødne antal praktikpladser er tilvejebragt, må antallet af skolepraktikpladser igen forhøjes. Den nødvendige, midlertidige forhøjelse bør finansieres med midler fra ovennævnte præmieordning.

Bedre erhvervsuddannelser

Erhvervsuddannelserne står overfor store udfordringer. Et markant frafald skal bringes ned. Antallet af lærerfri timer og elever på holdene er for højt. Kvaliteten af undervisningen skal forbedres. Og praktikdelen af uddannelserne er ved at blive reformeret, så alle elever får mulighed for en praktikplads. Mennesker med handicap skal sikres et kontinuerligt uddannelsesforløb, så der er grundlag for integration på arbejdsmarkedet.

Efter Socialdemokratiets opfattelse skal uddannelsesgarantien også gælde for erhvervsuddannelserne: Ingen må forhindres i at færdiggøre den ungdomsuddannelse, man fra samfundets side er blevet opfordret til at gennemføre.

Visse erhvervsskoler har særligt store integrationsforpligtigelser, idet de uddanner forholdsmæssigt mange unge danskere af udenlandsk herkomst. Det er uhyre vigtigt, at disse unge får en uddannelse, der kan give dem fodfæste på arbejdsmarkedet og i det danske samfund. For de pågældende skoler og deres elever kan gennemførelsesprocenten og kvaliteten af undervisningen forbedres, hvis der afsættes midler til særlige former for mere intensiv undervisning fx med lavere elevkvotienter.

Regeringens egen tænketank på integrationsområdet har fremsat en række forslag, som yderligere vil bidrage til at fremme integrationsindsatsen. Socialdemokratiet finder det helt afgørende, at disse tiltag gennemføres så hurtigt som muligt. En passiv indstilling medfører spild af både menneskelige og økonomiske ressourcer, som regeringens tænketank selv påpeger.

3.4 Voksenuddannelse – kompetenceløft

OECD advarer om, at Danmark taber terræn på uddannelsesområdet. Ikke blot til de lande, vi almindeligvis sammenligner os med, men også i forhold til de nye EU-lande i Østeuropa og de mest dynamiske udviklingslande. Og det gælder i høj grad på voksenuddannelsesområdet.

Uddannelse skal fortsætte hele livet som kilde til personlig udvikling, hvor nysgerrighed og glæde ved at realisere egne mål er drivkraften. Vi ser det som en afgørende frihedsret for den enkelte at kunne gøre brug af de mange uddannelsesmuligheder i samfundet. Derfor er det vores klare målsætning at gøre denne ret så reel og alment tilgængelig som muligt. Men de uddannelsesmæssige forskelle i samfundet er store, og vi er derfor langt fra målet.

Alle bør have ret til 12 års almen uddannelse og til uddannelse til erhvervsuddannelsesniveau. Mulighederne for Forberedende Voksen Undervisning bør sikres. Og alle skal med gode uddannelsesmuligheder sikres, at de kan blive på arbejdsmarkedet, så længe de selv ønsker det – også selvom det er nødvendigt at ændre arbejdsfunktioner og rolle.

Anerkendelse af ”skæve” kompetencer

Hovedparten af de lande, vi normalt sammenligner os med, har gennemført lovgivning om at akkreditere uformel og informel læring. Det giver voksne mulighed for at få en officiel anerkendelse af de relevante kompetencer, som de har erhvervet uden for det formelt kompetencegivende uddannelsessystem. Anerkendelsen har betydning i forhold til videreuddannelse, hvor man kan opnå merit og derved reducere studietiden i det formelle uddannelsessystem. Men også i forhold til arbejdsmarkedet, hvor det er en fordel at have en formel godkendelse af nogle af de væsentligste kompetencer.

Desuden har det vist sig, at akkrediteringen også har betydning for den enkelte deltagers motivation til yderligere uddannelse både i og uden for det formelle uddannelsessystem. Socialdemokraterne vil afsætte 5 mio. kr. til en forsøgsordning, som kan skabe grundlaget for en lovgivning, der giver mulighed for at akkreditere uformelle kompetencer.

Fjernelse af diverse brugerbetaling

Regeringen har besluttet at indføre øget brugerbetaling på VUC's HF-enkeltfagskurser og fagene under almen voksenuddannelse (AVU). VUC retter sig primært imod grupper i befolkningen, som ikke tidligere har haft mulighed for eller har kunnet gennemføre en grundlæggende uddannelse eller ungdomsuddannelse. Det er typisk mennesker, som ikke tidligere har trukket på samfundets "uddannelseskonto" – og som bl.a. derfor også har en begrænset privatøkonomi. Disse mennesker er nu i den absurde situation, at de skal betale for at få den uddannelse, andre får gratis i det ordinære uddannelsessystem.

På Åben Uddannelse ønsker regeringen heller ikke længere at give Statens Voksen Uddannelsesstøtte (SVU) til personer, der opkvalificerer sig med fagspecifikke kurser på videregående niveau.

Brugerbetalingen og begrænsningerne i adgangen til SVU begrænser mobiliteten på arbejdsmarkedet og spænder ben for dem, der gerne vil tage en uddannelse senere i livet. Det er direkte kontraproduktivt i forhold til indsatsen mod negativ social arv. Vejen fra bistandsklient til – ikke bare bankdirektør - men helt almindelig lønmodtager brolægges med forhindringer. Derfor vil Socialdemokratiet med en ny bevilling på 145 mio. kr. reducere brugerbetalingen.

Flere pladser i voksenuddannelserne

Det er Socialdemokratiets målsætning, at alle på arbejdsmarkedet får ret til en personlig og livslang uddannelsesplan. Men regeringen har i forbindelse med de seneste finanslove i stedet gennemført betydelige beskæringer af voksenuddannelsesområdet. Dels som konsekvens af brugerbetaling og dels som følge af aktivitetslofter. Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes yderligere 150 mio. kr. til udbedring af regeringens nedskæringer og oprettelse af flere uddannelsespladser.

Nedsat brugerbetaling på aftenskolerne

Med finansloven for 2002 hævede regeringen brugerbetalingerne voldsomt på aftenskolerne. Det finder Socialdemokratiet er en urimelig skat på nogle meget værdifulde uddannelses tilbud. Derfor er der brug for midler til lettelse af brugerbetalingen. Ekstra midler til dette formål bør målrettes til lavindkomstgrupper med beskedne uddannelsesmæssige forudsætninger. Socialdemokratiet vil afsætte 50 mio. kr. til lettelse af brugerbetalingen.

Indsats for voksne læsesvage

Der findes i alt ca. 1 mio. voksne danskere, der har meget vanskeligt ved at læse og skrive, heraf er nogle direkte ordblinde. Disse danskere har et legitimt krav på samfundets støtte til at bekæmpe deres stave-læse-handicap.

Med fremsættelse af forslag til ændring af lov om Statens Voksen Uddannelsesstøtte (SVU) ønsker Socialdemokratiet at udvide adgangen til Forberedende Voksen Undervisning (FVU) og ordblindeundervisning for den meget store gruppe af læsesvage og ordblinde voksne.

Samtidig er der også brug for en udvidelse af FVU med engelsk og IT-kundskaber for at sikre denne gruppe mod yderligere marginalisering på arbejdsmarkedet. IT indgår i dag i de fleste arbejdsgange. Mange virksomheder har engelsk som concernsprog. Begge dele gør, at der er et stigende behov for engelsk- og IT-kundskaber for medarbejderne i produktionsleddet. Samtidig kan denne gruppe ikke umiddelbart benytte de ordinære engelsk- og IT-kurser på AVU, men har brug for målrettede kurser, der tager højde for deres særlige situation.

Den Forberedende Voksen Undervisning har nu eksisteret i en årrække med stor succes, men det opsøgende arbejde, der har været varetaget af nu afsluttede socialfondsprojekter, befinder sig i et tomrum. Da kursisterne er meget svære at nå gennem ordinære informationsmaterialer, ønsker Socialdemokratiet at styrke den lokale indsats for de stave-læse-svage voksne med en målrettet oplysningskampagne og indsats på regionalt niveau. En pulje på 45 mio. kr. vil gøre det muligt for lokale aktører at søge midler til koordinerende indsatser, oplysning og lokale initiativer samt netværk mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner og fagbevægelse mv.

KaosPiloterne

Statstilskuddet til KaosPilotuddannelsen blev ofret i regeringens finanslovs-aftale for 2004 med Dansk Folkeparti. Fra Dansk Folkepartis side indrømmede man åbent, at begrundelsen for nedskæringen var ren ideologi. Et enigt Finansudvalg i Folketinget havde således netop bevilget støtte til at gøre uddannelsen permanent. Og undervisningsminister Ulla Tørnæs har hele tiden understreget, at KaosPilotuddannelsen fagligt set var i orden – og har derfor taget afstand fra nedskæringen. Socialdemokratiet foreslår at genetablere statstilskuddet med en bevilling på 5 mio. kr. for 2005.

4. FORSKNING – viden skaber værdi

Ny viden skaber bedre rammer for økonomisk vækst og sikrer virksomhedernes trivsel og konkurrenceevne. Og den giver det enkelte menneske større frihed og bedre udfoldelsesmuligheder. Viden skaber værdi – for samfundet og for den enkelte.

Danmark sakker desværre også bagud inden for forskning. Vores nordiske naboer bruger mellem 0,8 og 1 pct. af bruttonationalproduktet (BNP) på offentligt finansieret forskning, mens vi i Danmark ligger på 0,72 pct.

Socialdemokratiet vil genoprette Danmarks position blandt verdens bedst uddannede og mest innovative samfund. Den nuværende regering har for lave ambitioner. Det er ikke nok at vedligeholde – der skal udvikles! For det er gennem udvikling og anvendelse af viden, vi skal fastholde og udvikle vores position som ét af de rigeste lande i verden.

Det er bydende nødvendigt at uddanne flere forskere, og det kan ikke vente. Der er tre års leveringstid på kloge hoveder, og det er dem, der skal sikre, at vi får mere for forskningspengene, end vi allerede gør.

Socialdemokratiet foreslår, at antallet af forskerstuderende fordobles over en årrække. Denne opbygning kick-startes i 2005, hvor 400 flere forskerstuderende optages. Samtidig skal der oprettes flere faste stillinger på universiteterne og andre forskningsinstitutioner.

Socialdemokratiet foreslår også en styrkelse af en række strategiske indsatsområder. Vi foreslår videre en række tiltag, der skal gavne formidling og anvendelse af forskningsresultater, også regionalt.

Alle disse tiltag vil gavne beskæftigelsen – både blandt akademikere og andre. Socialdemokratiets jobplan handler bl.a. om at skaffe de alt for mange arbejdsløse med lange uddannelser i arbejde.

Tabel 4 Forskning – viden skaber værdi 2005, mio. kr.

Flere forskere m.v.	225
Strategiske forskningsmidler	310
Anvendelse af forskning og ny viden m.v.	65
I alt	600

Note: Strategiske forskningsmidler og regional vidensformidling er teknisk afsat under de respektive ressortområder, hvorfor der netto under forskning er en udgift på 240 mio. kr.

4.1 Flere forskere

Der er brug for langt flere forskere, end der uddannes. Dels fordi et stort generationsskifte trænger sig på. Og dels fordi større forskningsinvesteringer i både den offentlige og den private sektorforskning kræver flere dygtige forskere.

Socialdemokratiet foreslår, at antallet af forskerstuderende fordobles over en årrække, startende med 400 nye studerende allerede i 2005. En del heraf kan være erhvervs-ph.d'ere. Konkret foreslås det at øge optaget på forskeruddannelserne fra ca. 900 til ca. 1.800 om året - trappet op over 6 år og fuldt indfaset efter 8 år.

Flere forskere kan imidlertid ikke stå alene. Der skal være vejledningskapacitet m.v. på universiteterne og andre steder, hvor der uddannes forskere. Og der skal også være gode karrierestillinger til de nye forskere.

Endvidere skal det gøres lettere for forskertalenter, der rejser til udlandet at komme tilbage til Danmark, bl.a. i form af gode arbejdsvilkår, apparatur m.v. Socialdemokratiet foreslår derfor, at der etableres en pulje til ”kom-hjem”-stipendiater.

- Flere forskerstuderende (ph.d.-stipendiater) – 167 mio. kr.
- Flere videnskabelige stillinger (vejlederkapacitet m.v.) – 33 mio. kr.
- Bedre karriereforskel, herunder ”kom-hjem”-stipendiater – 25 mio. kr.

4.2 Strategiske forskningsmidler

Flere uddannelsesstillinger til forskere er med til at styrke forskningen på universiteterne, på sektorforskningsinstitutionerne m.v. generelt. Socialdemokratiet ønsker yderligere at styrke tre konkrete områder:

- Fødevarerforskning tilføres 100 mio. kr.
- Energiforskning tilføres 150 mio. kr.
- Miljøforskning tilføres 60 mio. kr.

De strategiske satsninger er omtalt under de relevante afsnit i dette finanslovsforslag.

4.3 Anvendelse af forskning og ny viden

Socialdemokratiet ønsker at satse på videreudvikling i Danmarks regioner. Det er i regionerne, der kan lægges strategier, og i regionerne der kan ske en konkret omstilling til en mere vidensintensiv økonomi.

Men det kræver, at ”infrastrukturen” er i orden – der skal være ubureaukratiske muligheder for at anvende forskningsresultaterne i praksis. Derfor afsættes penge til en styrket regional indsats, herunder vidensiværksættere, innovationsmiljøer, GTS-institutter m.v.

Samtidig afsættes en pulje til at fremme samarbejdet mellem studerende på de videregående uddannelser og virksomhederne. Fx bør der være bedre støttemuligheder for studerende, der skriver deres speciale/afgangsopgave i samarbejde med en virksomhed.

Endelig afsættes et beløb til at igangsætte en forbedring af datagrundlaget indenfor forskning. Der er brug for større gennemsigtighed og ensartethed i forhold til, hvad der kommer ud af forskningsinvesteringerne.

- Styrket regional indsats – 50 mio. kr.
- Støtte til øget samarbejde mellem studerende og arbejdsmarked - 10 mio. kr.
- Datagrundlag – udredning og igangsætning - 5 mio. kr.

Flere arbejdspladser og vidensoverførsel

Viden skaber værdi – og det er ikke mindst de mange med en længerevarende uddannelse i bagagen, der overfører viden til virksomhederne og dermed skaber nye arbejdspladser.

Alt for mange nyuddannede må stille sig op i arbejdsløshedskøen. Regeringens indsats på området er for langsom og bureaukratisk. Derfor foreslår Socialdemokratiet at genindføre isbryderordningen, der midt i 1990'erne skabte arbejde til hundreder af ledige akademikere og andre. Princippet er, at dagpengene bruges aktivt som tilskud til de små og mellemstore virksomheder, der som noget nyt ansætter akademisk arbejdskraft.

Særligt for arbejdsløse med IT-kvalifikationer foreslås en isbryderordning, hvor deltagerne også kan få dokumenteret deres kompetencer.

Der afsættes en pulje til at udvikle supplerende kurser, markedsføring m.v. af de nye muligheder. Midlerne findes indenfor arbejdsmarkedsrammen.

5. SOCIAL – investeringsløft i mennesker

Socialdemokraterne ønsker, at der foretages markant flere sociale investeringer i mennesker frem for systemer. Det er nu for alvor tid til et kursskifte i forhold til regeringens hidtil førte socialpolitik.

Udsatte børn og unge skal have bedre muligheder for en god start på livet. De dårligst stillede ældre skal opleve et løft i omsorg, pleje og pension. Familier skal opleve en bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv. Mennesker med handicap skal have samme muligheder som alle andre. Vi skal finde vejen til et bedre liv for de meget udsatte mennesker.

Tabel 5 Styrket social indsats 2005, mio. kr.

Bedre pasningstilbud til børn	500
Sårbare børn og udsatte familier	90
Max 1.000 kr., pasningsgaranti og fleksibel barselsorlov	1.500
Sygedagpenge ved pasning af syge børn	45
Mere omsorg i hjemmeplejen	200
Mennesker med handicappede – ligeværd og tilgængelighed	50
Udsatte grupper – vejen til et andet liv	100
I alt	2.485

5.1 Udsatte børn - løft til dagtilbudsområdet – giv alle børn en chance

Vi ved, at daginstitutioner spiller en afgørende rolle i bruddet med den negative sociale arv. Vi ved, at nogle institutioner har flere og større udfordringer på dette område end andre, og vi ved, at det ofte er de samme daginstitutioner, som har størst personalegennemstrømning, de dårligste faciliteter og flest ufaglærte. Derfor ønsker vi at målrette 500 mio. kr. mere årligt til dagtilbudsområdet. Midlerne skal målrettes de institutioner, som har flest udfordringer, hvilket kan gøres ud fra samme principper som puljer til kvarterløft, skoleløft og lignende. Vi ønsker at give realistiske muligheder for at løse den opgave, alle taler om.

Daginstitutionerne gør det naturligvis ikke alene. Derfor skal der tilføres 90 mio. kr. til støtte for sårbare børn og udsatte familier til fx sundhedsplejersker, familiebehandling osv., jf. Socialdemokraternes udspil til bruddet med den negative sociale arv "Gi' alle børn en chance".

5.2 Familier – pasningsgaranti, mere fleksibel barselsorlov samt loft på dagtilbudstakster

Det har altid været en stor udfordring at være børnefamilie. Det vil det også være fremover. En af de ganske afgørende forudsætninger for, at man både kan have børn og leve et aktivt liv med uddannelse og arbejde, er, at der er gode og relativt billige pasningstilbud.

Der er fortsat 20-30 kommuner uden reel pasningsgaranti. Ventelister gør det svært for forældrene at få sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv og fratager dem et reelt valg mellem orlov og arbejde. Socialdemokraterne vil indføre pladsgaranti for alle børn over 6 måneder. Samtidigt skal alle kommuner pålægges at give søskenderabat og friplads – også skolefritidsordningen og fritidshjemmet.

Kommunernes priser på dagtilbudspladser er vokset de senere år. Et pasningstilbud i mange kommuner kan i dag koste over 3.000 kr. om måneden. Det er mange penge for den enkelte familie – og det gør, at det for mange forældre økonomisk set bedre kan betale sig at passe deres egne børn. I Socialdemokratiet synes vi ikke, at det er økonomien, der skal afgøre den måde, familierne vælger at indrette sig på. Det har aldrig været meningen, at daginstitutionsbetalingen skulle være så høj, at det ikke kan betale sig at arbejde. Derfor foreslås, at der indføres et loft på forældrebetalingen på 1.000 kr. om måneden på alle dagtilbud.

Forslaget om pasningsgaranti, søskenderabat og 1.000 kr.'s loft over daginstitutionsbetalingen koster netto 1,5 mia. kr., fordi Socialdemokratiet samtidigt foreslår at afskaffe de ekstra høje børnefamilieydelse til børn under 7 år. Fremover skal alle modtage det samme beløb i børnefamilieydelse - svarende til ydelsen for 7-17-årige. Dog således at lavindkomstfamilier – pensionister, studerende og enlige – kompenseres fuldt ud over børnetilskuddet for den nedsatte børnefamilieydelse.

Alt for mange forældre er i en stor klemme, når børnene er syge mere end én dag. Der er tidspunkter, hvor børn har ekstra meget brug for deres forældre. Derfor skal forældrene fremover have mulighed for at have flere omsorgsdage til børnene. Socialdemokraterne vil derfor give forældrene flere valgmuligheder indenfor de gældende regler for barselorlov, så forældre kan vælge flere omsorgsdage. Der skal etableres en langt mere fleksibel barselorlov. En barselorlov, som giver forældrene mulighed for at afgive en del af deres barselorlov til gengæld for at få flere omsorgsdage. Forslaget er omkostningsneutralt.

Syge børn har brug for deres forældre. Derfor foreslås, at den nuværende ret til sygedagpenge udvides, når børn er indlagt. I dag har forældre ret til sygedagpenge, når deres barn under 14 år har været indlagt i mere end 25 dage. Det skal for fremtiden være muligt ved indlæggelser i mere end fem dage.

5.3 Ældre - bedre omsorg

Socialdemokratiet kæmper for, at der skal være mere omsorg i hjemmeplejen med et fokus på udvikling, helbred og forebyggelse.

Hidtil har regeringen alene været optaget af, at kommunerne etablerede mere eller mindre bureaukratiske fritvalgsordninger i ældreplejen. Regeringen har afsat 500 mio. kr. til etableringen af disse fritvalgsordninger. Samtidig må det konstateres, at mange kommuner har sparet ganske betydeligt på hjemmehjælpsudgifterne. Således er udgifterne til hjemmehjælp siden regeringsskiftet kun steget med 135 mio. kr., selvom der er blevet flere ældre.

Socialdemokratiet foreslår, at der her og nu afsættes yderligere 200 mio. kr. til målrettet at forbedre hjemmehjælpen.

Ældres økonomi har igennem de seneste år været meget diskuteret. En folkepensionist uden egen opsparing har en ganske beskedne levofod. Regeringen har indført en ældrecheck – og har senest i foråret 2004 udvidet antallet af modtagere. Socialdemokratiet er enig i, at de dårligst stillede folkepensionister har brug for en økonomisk håndsrækning – men vi foretrækker, at ældrechecken indbygges som en del af det almindelige offentlige pensionsystem. Det vil have den fordel, at førtidspensionister også vil blive berettiget til forbedringen. Socialdemokratiet har foreslået, at der i forbindelse med en skattereform sikres finansiering til at løfte den indkomstafhængige del af pensionen – pensionstillægget – svarende til ældrecheckens størrelse.

5.4 Mennesker med handicap – lige muligheder for alle

Regeringens handlingsplan for mennesker med handicap har været skuffende. Derfor er det nødvendigt med en klar plan for udbygning af indsatsen for mere ligeværd og tilgængelighed for mennesker med handicap. Socialdemokraterne vil fremlægge en flerårig handicapplan i 2004 med klare mål og økonomi.

5.5 Udsatte grupper

Der skal skabes mere helhed i indsatsen i forhold til de udsatte gruppers forskellige problemstillinger. Det er nødvendigt at have øje for, at målet om et selvforsørgende arbejde for nogle mennesker på kort sigt ikke er realistisk. Derfor skal vi have en mere helhedsorienteret og målrettet aktiverings- og behandlingsindsats, der i højere grad tager udgangspunkt i den enkeltes individuelle situation. Derudover handler det også om at forbedre behandlingstilbuddene, bl.a. når det drejer sig om at have garanti for at kunne få behandling for sit misbrug, også når dette er alkohol, og når man er under 18 år.

6. MILJØ - et renere Danmark, et bedre liv

Vi vil et mere rent Danmark - med frisk luft, rent vand og natur for alle. Vi vil kunne ånde. Vi vil kunne drikke rent vand fra hanen uden at frygte giftrester i drikkevandet. Vi tænker over, hvilke omgivelser vi kan give videre til vore børn og børnebørn. Vi vil sikre miljøet med holdbare initiativer for naturen, miljøet og vores vand.

Dansk miljøpolitik ligger i ruiner

Socialdemokratiet arbejder for et Danmark med færre miljøproblemer, rent drikkevand og en rig og mangfoldig natur med adgang for alle. Regeringen er i færd med at ødelægge den danske natur og har skåret massivt på miljøområdet. Samtidig står vi overfor en række akutte miljøproblemer og er vidner til en generel, fremadskridende forarmning af den danske natur. Endelig skal vi i Danmark løse en række ekstra opgaver som konsekvens af vore internationale forpligtelser.

Tabel 6 Miljøindsatser 2005, mio. kr.

Mangfoldighed, naturreform, en rig natur i et rigt samfund	200
Rent vand til danskerne	45
Miljøforskning	45
Fuld kraft på miljømålene for dansk vand	15
De grønne organisationer og folkelig forankring	20
Naturrådet	10
Færre kemikalier	15
I alt	350

6.1 Mangfoldighed, naturreform og en rig natur i et rigt samfund

Den danske naturs tilstand er alarmerende, og behovet for en aktiv politisk indsats er presserende. Det var de klare konklusioner i Wilhjelmudvalgets rapport fra 2001 udarbejdet med bred tilslutning fra såvel de grønne organisationer som dansk landbrug. Parallelt hermed fremlagde Adgangsudvalget en analyse af tendenserne til begrænsning af befolkningens adgang til naturen – og muligheder for at vende denne udvikling.

Socialdemokratiet mener, at tiden er inde til at omsætte udredningsarbejdet til en decideret naturreform og har fremlagt forslag om en sådan reforms grundtræk. Naturreformen indebærer bl.a. øget naturgenopretning og naturpleje, flere sammenhængende naturområder, skovtilplantning, indførelsen af beskyttelseszoner rundt om sårbare naturområder, ekstensivering af landbrugsdriften, beskyttelse af naturskovene, vandløbsforbedringer og beskyttelse af overdrev efter biologiske kriterier mm.

6.2 Rent vand til danskerne

Socialdemokratiet er stærkt foruroliget over drikkevandets udvikling. Drikkevandsressourcerne er kun halvt så store som tidligere antaget, og i 40–50 pct. af de små private anlæg overskrides én eller flere grænseværdier af pesticider, nitrat, bakterier mm. Der er et klart og veldokumenteret behov for en skærpet beskyttelse af det danske drikkevand. Rent drikkevand direkte fra hanen skal være en ret, som alle danskere har.

Socialdemokratiet vil i den kommende folketingssamling fremsætte beslutningsforslag om en "vandpakke". Forslaget indebærer bl.a. et lavere pesticidforbruget via en begrænset behandlingshyppighed, ligesom der skal etableres opsamlingspladser, hvor sprøjteudstyr skal rengøres.

Skovrejsningen skal styrkes over vandindvindingsområder, og der skal udarbejdes målsætninger for gartnerier, planteskoler og frugtavl. Producenterenes dokumentation skal forbedres, og samarbejdet mellem vandværker, kommuner og landbrugene intensiveres for at sikre miljøvenlig drift.

Der skal kunne ydes støtte til at løse akutte forureningsproblemer i drikkevandet for den enkelte familie og de små vandværker. Støtten til generelle forsknings-, demonstrations- og udviklingsprojekter indenfor vandforsyning øges, og varslingsystemet skal udvides og forbedres.

Endeligt skal der tages skridt til forstærket indsats på jordforureningsområdet og hjælp til de mennesker, der uforvarende er kommet i klemme.

6.3 Miljøforskning

Kvalificeret og opdateret viden er en forudsætning for en god miljøpolitik. En fokuseret forskningsindsats er nødvendig for at løse en række presserende miljøproblemer. Desværre har regeringen også på dette område foretaget markante nedskæringer. Det har blandt andet ramt Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser og Forskningscenteret for Skov og Landskab.

Der er et akut behov for en genopretning samt styrkelse af miljøforskningen i Danmark. Vi behøver virkemidler i forhold til at løse alvorlige miljøproblemer eksempelvis grundvandsforurening, jordforurening og påvirkning fra hormonforstyrrende stoffer.

6.4 Fuld kraft på miljømålene for dansk vand

Danmark skal de kommende år gennemføre EU's vandrammedirektiv. Direktivet er et meget væsentligt og vigtigt instrument i kampen for at sikre det danske grundvand og det danske overfladevand. Desværre har regeringen valgt at nedprioritere dette arbejde, da amterne som vandmyndighed ikke har fået tilstrækkeligt med ressourcer stillet til rådighed. Samtidig forsøger regeringen også at udskyde og nedsætte målsætningerne for vores fælles ressource, det danske grund- og overfladevand.

Socialdemokratiet vil forstærke indsatsen, sikre miljømålene og myndighedsbehandlingen for vores fælles grund- og overfladevand.

6.5 De grønne organisationer og den folkelige forankring

Forskningscentret for Skov og Landskab offentliggjorde sidste år en undersøgelse, der viste, at den danske befolkning i høj grad er tilhængere af en aktiv indsats for miljøet, samt at der er stor tillid til de grønne organisationer. Set i forlængelse heraf er det beskæmmende, at regeringen har foretaget nedskæringer målrettet imod det folkelige grønne engagement. Nedskæringerne har endvidere den negative effekt, at der skabes en ubalance imellem de ressourcerige spillere, industri og landbrug, og befolkningen i miljøpolitikken.

Socialdemokratiet ønsker en stærk folkelig forankring af miljøpolitikken. De folkelige grønne organisationer skal styrkes. Desuden skal der tages initiativer til aktivt at støtte en grøn forbrugeradfærd samt fremme miljørigtig adfærd generelt i den enkeltes dagligdag, eksempelvis gennem statslig medfinansiering af de Grønne Guides.

6.6 Naturrådet

Regeringen har fjernet bevillingen til Naturrådet. Hermed har man bremset et uafhængigt, vidensbaseret bud på kravene til beskyttelsen af dansk natur. I stedet har man overført ressourcerne til Institut for Miljøvurdering.

Socialdemokratiet ønsker at genskabe Naturrådets uafhængige analytiske perspektiver på miljøpolitikken. Derfor foreslår vi, at bevillingerne genoprettes.

6.7 Færre kemikalier

Der går næsten ikke en dag, uden at danskerne bliver mindet om vores kemiske hverdag. Der er skadelige kemikalier i tøj, phtalater i børnenes legetøj, hormonforstyrrende stoffer etc. Socialdemokratiet vil være med til at bringe orden i kemisk kaos og vil derfor forstærke indsatsen for international indsats, forskning og myndighedsbehandling af de farlige stoffer i vores hverdag.

7. SUNDHED – bedre behandling af ældre og mere forebyggelse

De seneste mange år har indsatsen på sundhedsområdet været koncentreret om at nedbringe ventelisterne på en række operationer. Denne indsats er og har været væsentlig. Socialdemokratiet anerkender, at regeringen har tilført flere ressourcer til denne indsats. Samtidig har regeringen pålagt amterne en meget kraftig økonomisk styring. Det har betydet en klar nedprioritering af de ældre medicinske patienter. Det skal der rettes op på. I forbindelse med udmøntningen af puljen til sociale forbedringer fra skatteaftalen blev der reserveret ca. 100 mio. kr. til behandling af ældre patienter på sygehuse. Det var et fremskridt men langt fra tilstrækkeligt.

Socialdemokratiet foreslår derfor, at indsatsen på sundhedsområdet i 2005 styrkes på følgende tre områder.

Tabel 7 Styrket indsats på sundhedsområdet 2005, mio. kr.

Indsats for ældre medicinske patienter	200
Mere og bedre forebyggelse	175
National hygiejneplan	25
I alt	400

7.1 Indsats for ældre medicinske patienter

Som beskrevet i Socialdemokratiets syvpunktsplan vil vi gøre en særlig indsats for de ældre patienter på sygehusene. I lighed med SR-regeringens succesfulde handlingsplaner på psykiatri-, hjerte- og kræftområdet vil vi investere 200 mio. kr. i en handlingsplan for ældre med medicinske lidelser som fx gigt, demens eller lungesygdomme.

7.2 Mere og bedre forebyggelse

Usunde levevaner er hvert år årsag til, at adskillige danskere bliver overvægtige og udvikler alvorlige sygdomme. Usund levevis har ikke blot store omkostninger for den enkelte. Det er desuden dyrt for samfundet at behandle de sygdomme, der ofte følger i kølvandet.

Det er særligt alarmerende, at Danmark i disse år oplever et stigende antal børn og unge med svære overvægtsproblemer. Eksperty vurderer, at problemerne er firedoblet siden 1970'erne. De frygter, at hvis ikke der sættes ind overfor overvægt blandt børn og unge, risikerer Danmark at opleve en veritabel epidemi. Det har været tilfældet i USA, hvor 25 pct. af alle børn i dag er overvægtige.

Socialdemokraterne vil vende den ulykkelige udvikling. Vi vil forebygge overvægt så tidligt som muligt i børns og unges tilværelse, så færre danskere vokser op med fedmerelaterede sygdomme. Vi vil sætte skub i udviklingen af sundhedshuse i kommunerne, så den forebyggende indsats kan målrettes lokalt. Og så vil vi forske i nye og alternative behandlings- og forebyggelsesmetoder.

Samlet set vil vi investere 175 mio. kr. i forebyggelse, som bl.a. skal gå til følgende initiativer:

- Gennemførelse af en national handlingsplan til bekæmpelse af fedme. Der skal bl.a. gives sygesikringstilskud til overvægtige børn og unge mellem 0-18 år, der søger diætbehandling hos autoriserede kliniske diætister.
- Hjælp til kommuner, der vil oprette lokale sundhedshuse, for at skabe en målrettet, koordineret og fleksibel forebyggelsesindsats tæt på borgeren.
- Økonomisk saltvandsindsprøjtning til Videnscenter for Alternativ Behandling, så vi kan opnå bedre viden om virkningen af forskellige alternative behandlingsformer og få klarlagt, hvordan samarbejdet mellem den almindelige og alternative sundhedsindsats kan styrkes.
- Bedre ældretandpleje. Ældre mennesker oplever ofte, at sundhedsvæsenet ikke kan imødekomme deres behov. De har ofte problemer med tænderne og får ikke de nødvendige tilbud om hjælp til bedre tandpleje. Ældre Sagen har i foråret 2004 offentliggjort en undersøgelse, der dokumenterer, at bedre tandpleje er blandt de sundhedstilbud, som ældre prioriterer allerhøjest.

7.3 National hygiejneplan

Alt for mange patienter bliver syge på grund af infektioner under behandling på sygehuse. Det kan i værste fald få fatale konsekvenser for patienterne, og det koster samfundet dyrt. Socialdemokraterne vil forbedre hygiejnen på landets sygehuse. Med en national hygiejneplan sættes der samtidig fokus på rengøringen og sundhedspersonalets rutiner.

8. KULTUR – aktive deltagere

Kunst og kultur er helt bærende elementer i vores samfund. Kulturpolitik må aldrig reduceres til bureaukratisk administration af en pose penge. Vi skal hele tiden udvikle og nytænke de kulturpolitiske prioriteringer.

I Socialdemokratiet ønsker vi en sammenhængende kulturpolitik. En kulturpolitik, der tager udgangspunkt i princippet om at ville kunsten for kunstens egen skyld. Det vil sige at anerkende, at kunst har en værdi i sig selv. Uafhængigt af bundlinjer eller politiske interesser.

Men også en kulturpolitik, der styrker fællesskabet, sætter fokus på børns deltagelse, understøtter Danmark som en kulturnation og skaber flere udviklingsmuligheder for vores kunstnere.

Table 8 Kulturindsatser 2005, mio. kr.

Kulturskolerne	5
Kulturarv: fri entre på museer m. særlig national/intern. betydning	55
Bedre medier	30
Styrkelse af dansk musik	20
Styrkelse af dansk teater	35
Frie midler: styrke dansk litteratur, billedkunst, musik og teater	10
Ophavsretten	10
I alt	175

8.1 Kulturskoler til vores børn

Kunst og kultur skal være en integreret del af vores hverdag. En god start er derfor at gøre en indsats over børn og unge. Vi vil hjælpe til med at fremme børns kreative og skabende evner, så børn ikke bliver passive forbrugere, men aktive deltagere.

Børnene skal mødes, der hvor de færdes til daglig. Derfor bør der være kulturskoler rundt omkring i landet. Kulturskolerne skal udbyde undervisning til børn og unge inden for billedkunst, dans, drama og litteratur. Med de gode erfaringer fra oprettelsen af musikskoler, mener vi, det er oplagt at stimulere børns og unges kreative evner også på andre områder.

8.2 Gratis at gå på museum

Den danske kulturarv spiller en afgørende rolle for vores samfund. Det er netop i brydningen mellem det, der var, og det der kommer, at vi mennesker for alvor kan forme både os selv og vores samfund. Vi har et stort ansvar for, at den danske kulturarv får plads og rum at boltre sig i.

På Nationalmuseet indførte man i 2003 i en kortere periode en forsøgsordning, hvor der var fri adgang for alle. Dette var en bragende succes. Besøgertallet fløj i vejret.

Kulturarven er fælles, og derfor skal der være let adgang til den. Vi foreslår derfor, at der gradvist indføres gratis adgang til de større museer i Danmark.

8.3 Bedre medier

Et demokratisk samfund har brug for et mangfoldigt udbud af medier. En rummelig offentlighed og velfunderet journalistik er vigtige forudsætninger for den frie debat.

Mediaaftalen 2002-2006 mellem regeringen og Dansk Folkeparti har medført en alvorlig svækkelse af lokalt ikke-kommercielt radio og tv. Vi ønsker at styrke lokal radio og tv, så flere mennesker får adgang til at ytre sig. De ikke-kommercielle lokale medier skal derfor tilføres flere midler.

Vi vil desuden styrke dansk dokumentarisk film- og tv-produktion. Hensigten er at hæve kvalitetsniveauet af dansk tv-produktion samt skabe en større variation i udbuddet af dokumentarfilm og fjernsyn.

8.4 Styrkelse af dansk musik

Dansk musik befinder sig i øjeblikket på et højt internationalt niveau. Ikke mindst inden for den rytmiske musik. Grundlaget for at promovere og udvikle dansk musik er således til stede. Musikverdenen er i disse år under pres; dels fra den hårde internationale konkurrence og kommercialiseringen, dels på grund stigende cd-kopiering. Derfor er tendensen, at der satses på det sikre i stedet for på mangfoldigheden.

Vi vil etablere en produktionsstøtteordning for dansk musik. Den skal tilgode talentudviklingen inden for dansk musik, så vækstlagene får en chance for at folde sig ud, og også understøtte den professionelt orienterede musikproduktion. Herved gives de danske musikere bedre muligheder for at nå uden for Danmarks grænser.

8.5 Styrkelse af dansk teater

Kunst og kultur skal være tilgængeligt i alle dele af landet, og institutioner og kunstneriske projekter skal tænkes ind i en mangfoldig helhed, hvor både små eksperimenterende projekter og store kulturelle ”fyrtårne” har en berettigelse og funktion.

Konkret betyder det, at vi vil sikre genopretningen og bevarelsen af et kvalitetspræget og mangfoldigt dansk teaterlandskab ved at tilføre teatermiljøet flere frie midler og hjælpe de mest pressede dele af teatermiljøet ud af den kunstnerisk begrænsende økonomiske situation, de står i. Det gælder teatrene under Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, der står foran en stor udfordring, når det nye skuespilhus åbner. Det gælder egns- og storbyteatrene, der fortsat skal give de store institutioner kunstnerisk modspil og udbyde kvalitetsteater over hele landet.

Vi vil også styrke børneteateret

Gennem teateret kan man møde børn og fortælle historier på en hel unik måde. Vi ønsker derfor at styrke indsatsen overfor børneteateret.

8.6 Flere nye ideer – derfor flere frie midler

Armslængdeprincippet er et vigtigt princip for dansk kunst og kulturpolitik: ”Nok støtte – men ikke styre”. De senere år har armslængdeprincippet desværre været under pres.

Ser man på det samlede kulturbudget, er der i dag en alt for lille del af kunststøtten, der gives med en armslængdes afstand. Vi vil derfor tilføre kunststøtten flere såkaldte frie midler, således at der kan opstå nye ideer og kunstneriske værker. Det betyder en styrkelse af dansk litteratur, musik, billedkunst og scenekunsten.

8.7 Respekt for vores kunstnere – styrkelse af ophavsretten

Ophavsretten indebærer, at kunstnerne har ejendomsret til deres værker og præstationer. Respekten for ophavsretten skal være en af de bærende søjler i dansk kulturpolitik. Når der lyttes til musik eller læses en bog, skal de mennesker, der står bag værket, selvfølgelig have betaling.

På grund af blandt andet privatkopiering og pres fra de kommercielle virksomheder udfordres ophavsretten i disse år. Vi ønsker at styrke kunstneres ophavsrettigheder, fordi kunstnere skal have reelle forudsætninger for at skabe og producere kunst. Derfor vil vi tilføje flere midler til musikere og komponister, der stiller deres værker til rådighed på bibliotekerne.

9. INTEGRATION – investering i nye borgere

De seneste år er udlændingeloven blevet strammet markant. Nu er det tid til at satse massivt på integration.

Danmark har udviklet sig til et multietnisk samfund. Det er på mange måder en berigelse. Den danske kultur skal være mangfoldig og bygge på frisind, tolerance og respekt for det anderledes.

Socialdemokraterne ønsker imidlertid ikke, at Danmark skal udvikle sig til et samfund, hvor de forskellige kulturelle grupper lever isoleret med egne normer og værdier uden at tage del i de forpligtelser og det fællesskab, der er grundlaget for sammenhængskraften i vores samfund.

Integration handler om at stille krav til udlændinge – men også om at skabe muligheder! På det grundlag bygger Socialdemokraternes udspil ”Ret og pligt til aktivt medborgerskab ” og ”Mindre ghetto – mere integration”.

Ret og pligt til aktivt medborgerskab

Vi vil inddrage de nye borgere i vores samfund. Vi vil møde dem som kolleger på arbejdspladsen, som naboer i kvarteret og som forældre til vores børns klassekammerater.

Socialdemokratiet vil arbejde målrettet for at få udlændinge ud på arbejdsmarkedet. Det er målsætningen, at alle udlændinge, som ikke har andre problemer end arbejdsløshed, bliver selvforsørgende. Og at alle børn, som vokser op i Danmark, får gode og lige muligheder for at uddanne sig og være en aktiv del af det danske samfund.

Mindre ghetto – mere integration

Socialdemokraterne har viljen til at rette op på integrationen og skabe boligområder, hvor dagligdagen er tryk og fremtiden lys.

SR-regeringen tog ghettodannelsen alvorligt. Siden har regeringen fjernet byudviklingspuljen, udfaset kvarterløfts- og byfornyelsesmidlerne, lukket Center for Tværkulturel Boligformidling og nedlagt byudvalgsarbejdet og beboerrådningerne.

For at genrejse nedslidte boligområder og give dem en mere balanceret beboersammensætning skal der investeres i et boligmiljø, hvor både de fysiske rammer og det sociale samvær fungerer. Derfor lancerer vi en ny indsats. Vores midler er en styrket kvarterløftsindsats, nye almennyttige boligbyggerier og en udvidet og fleksibel anvisningsret. Vi satser også på en lokal kriminalpræventiv indsats, en målrettet indsats mod den negative sociale arv, uddannelse til de unge og arbejde til de voksne.

Table 9 Styrket integration 2005, mio. kr.

Kontanthjælp i stedet for den lave introduktionsydelse	325
Obligatorisk sprogundervisning til familiesammenførte	6
Boligsociale initiativer, kvarterløft og byfornyelse	(180)
Skoleløft	(100)
Bryd den sociale arv	(500)
En indsats for sent ankomne unges uddannelse	15
Bedre integration på erhvervsskolerne	(50)
Indvandrere ud på arbejdsmarkedet	30
Introduktionskursus, sprogundervisning og opkvalificering	25
Forskning og vidensdeling samt støtte til foreninger	20
I alt	421

Note: Tallene () er afsat under andre områder i forslaget

9.1 Kontanthjælp i stedet for den lave introduktionsydelse

Socialdemokratiet vil kombinere en arbejdsrettet integration med en anstændig ydelse til dem, der ikke kan få arbejde. Introduktionsydelsen er så lav, at den modvirker integrationen. Den er ikke en starthjælp, men en startspærre som forhindrer udlændinge og deres børn i at deltage i alt det, som koster penge i det danske samfund.

Enlige uden børn, par uden børn og par med et barn som er på integrationsydelse lever under EU's fattigdomsgrænse. De har ikke råd til kontingenter til idrætsklubben eller aftenskolen, ferie og andre fornøjelser eller udgifter til forsikring, tv-licens eller telefon. Men ikke nok med det, de mangler – i følge regeringens eget Råd for Socialt Udsatte - penge til tøj, fodtøj og sund mad, som er nødvendigt for at opretholde helbredet.

9.2 Sprogundervisning til alle – også familiesammenførte

Det er hæmmende for integrationen, hvis vi ikke stiller krav til de familiesammenførte. De er jo forældre til en ny generation af danskere. Samtidig er det helt uacceptabelt, at nogle kvinder bliver isoleret i hjemmet, fordi de har svært ved at finde et arbejde, og danskundervisningen kun er et tilbud og ikke et krav. Derfor skal familiesammenførte forpligtes til at lære dansk.

9.3 Kvarterløft

I dag bor mange udlændinge i boligområder, der er præget af nedslidning, sociale problemer og kriminalitet. Det fremmer ikke integrationen. Kommunerne og boligorganisationerne skal bruge aktiv indflytning af andre grupper end de, der normalt anvises en bolig. Ventelisterne skal gøres fleksible, og den kommunale godkendelsesordning og anvisningsret skal udvides.

Boligområderne skal styrkes. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at der afsættes 40 mio. kr. til en boligsocial indsats og 140 mio. kr. til kvarterløft og byfornyelse i 2005.

9.4 Skoleløft

I folkeskolen og dagtilbudene mødes børn på tværs af social, kulturel og etnisk baggrund. Socialdemokratiet ønsker, at folkeskolen fortsat skal være den fælles skole for alle. Folkeskolen skal samtidig sikre, at kommende generationer med anden etnisk baggrund får det faglige niveau og de kulturværdier, folkeskolen står for. Flugten fra folkeskolen kan kun stoppes, hvis folkeskoler med mange tosprogede får et løft. Derfor skal skoler i ghettoområder opprioriteres.

9.5 Bryd den negative sociale arv

Børn og unge, der vokser op i områder med mange socialt belastede beboere, og som selv har sociale problemer i familien, har større sandsynlighed for selv at få et dårligt livsforløb. Men den såkaldte negative sociale arv er ikke en naturlov. Vi har afsat 500 mio. kr. til at sikre en pædagogisk og social indsats overfor udsatte børn og give institutionerne i de hårdt belastede kvarterer et løft.

9.6 En indsats for sent ankomne unges uddannelse

De 16–25-årige flygtninge og indvandrere, der mangler grundlæggende færdigheder og dansk kundskaber for at begynde på en ungdoms- eller voksenuddannelse, skal sikres undervisningstilbud. Et intensivt uddannelsesforløb kan være afgørende for, at de unge får en fremtid på det danske arbejdsmarked.

9.7 Bedre integration på erhvervsskolerne

Visse erhvervsskoler løfter en særlig stor integrationsopgave. På de pågældende skoler kan gennemførelsesprocenten og kvaliteten af undervisningen forbedres, hvis der afsættes midler til særlige former for mere intensiv undervisning fx med lavere elevkvotienter.

Regeringens egen tænketank på integrationsområdet har fremsat en række forslag og hævder, at ”for det danske samfund vil der være betydelige fordele ved at gennemføre initiativer, som nedbringer udlændinges frafald fra erhvervsuddannelserne. Disse fordele vil formentlig mere end opveje udgifterne ved at finansiere initiativerne.”

9.8 Indvandrere ud på arbejdsmarkedet

Udlændinge, der har mulighed for at arbejde, skal ikke ind på socialkontoret, men ud på arbejdsmarkedet. Sådan vender vi en bistandsudgift til en skatteindtægt. Og vi får brug for alle hænder på arbejdsmarkedet, i takt med at vi bliver færre i den erhvervsaktive alder.

Socialdemokratiet ønsker derfor at intensivere brugen af følgende redskaber til arbejdsmarkedsintegration:

- **Isbryderordningen** som er et midlertidigt løntilskud, der skal få arbejdsløse indvandrere ind på arbejdspladsen.
- **Følorderingen** som er en alternativ vej til et arbejde, der bygger mere på mesterlære end på boglig uddannelse.
- **Tovholderordningen** der giver mulighed for, at en erfaren medarbejder, uden det koster virksomheden penge, kan bruge tid og kræfter på at modtage en indvandrer på arbejdspladsen.

Udover indsatsen i forliget om ”Flere i arbejde” afsættes 30 mio. kr. til at få indvandrere ud på arbejdsmarkedet.

9.9 Introduktionskursus og sprogundervisning samt opkvalificering af asylansøgere

Fremtidens asylansøgere skal have en individuel kontrakt, der sikrer 30 timers ugentlig aktivering med arbejde og undervisning. Undervisning i dansk, engelsk, samfundsfag og IT samt ret til arbejde og mulighed for praktikforløb giver en meningsfuld hverdag og et godt grundlag for at kunne blive en aktiv borger. Med lønnet arbejde følger pligten til at forsørge sig selv og sine nærmeste – og det er en fordel for asylansøgerens selvopfattelse og for samfundet.

9.10 Forskning og vidensdeling samt støtte til foreninger

Ny lovgivning på udlændinge- og integrationsområdet skal baseres på facts – ikke de mange myter, som præger debatten. Derfor skal forskningen intensiveres, og de gode ideer spredes – herunder en ambassadørordning som betyder, at velintegrerede indvandrere kan købes fri af deres daglige arbejde for at yde en integrationsindsats i deres nærområde.

10. UDENRIGS - et anstændigt dansk bidrag til en global udvikling

Cirka hvert femte menneske på jorden (mere end 1 mia. mennesker) lever et liv i ekstrem fattigdom og har under syv kroner at leve for om dagen. Og i nogle af verdens fattigste lande går udviklingen tilmed den forkerte vej. I det sydlige Afrika er 23 lande eksempelvis fattigere i dag, end de var i 1975. Til sammenligning er vores rigdom nærmest ufattelig. Derfor kan og bør vi præge verden ved at gå forrest med vores værdier og sætte ind med en indsats, der fremmer udvikling til gavn for verdens fattigste, bedre miljø, demokrati og menneskerettigheder.

Men den borgerlige regering har i stedet gennemført massive besparelser på Danmarks internationale indsats, ikke mindst bistand til miljøfremme og fattigdomsbekæmpelse. Regeringen har dermed også svigtet den mangeårige, brede danske enighed om, at Danmarks bidrag til verdens fattigste skal stå i et bestemt og rimeligt forhold til vores velstand, målt ved bruttonationalindkomsten (BNI).

Hvor Danmark tidligere som princip anvendte en hundrededel – angivet som 1 pct. af BNI – af vores velstand på verdens fattigste, har regeringen i stedet lagt op til, at ulandsbistanden løbende begrænses til en stadigt mindre del af vores velstand. I 2008 vil bistandsprocenten ifølge regeringen selv falde til ca. 0,79 pct. af BNI. Hermed nærmer vi os betænkeligt FN's minimumskrav på 0,7 pct. af BNI.

Udviklingen dokumenterer, at der er brug for klare principper i bistandspolitikken og Danmarks internationale indsats. Derfor anser vi det for afgørende, at Danmark kommer tilbage på sporet mod en gradvis genopretning af bistanden til 1 pct. af BNI til de fattigste lande og befolkninger i verden. Samtidig må der afsættes midler til miljø-, freds- og stabilitetsindsatser, efter at regeringen i strid med alle aftaler fuldstændig har elimineret den økonomiske ramme til disse opgaver.

Den fremtidige danske bistandsindsats skal gå på to ben. Vi skal konsekvent sige fra overfor programsamarbejdslande og partnere, der groft afviser fremskridt, når det gælder menneskerettigheder (inklusive sociale og økonomiske menneskerettigheder) og demokrati. Men til gengæld skal vi – fx via NGO aktiviteter – øge indsatsen for den uskyldige fattige befolkning, og de demokratiske kræfter som undertrykkes i disse regimer.

Tabel 10 Ulandsindsatser 2005, mio. kr.

Miljø-, freds- og stabilitetsindsatser	500
Udviklingsbistand til verdens fattigste	1.000
▪ herunder skærpet bekæmpelse af HIV/AIDS og konfliktforebyggelse	(500)
▪ Styrkelse af faglige rettigheder	(100)
I alt	1.500

10.1 Miljø-, freds- og stabilitetsindsatsen

På verdenstopmødet i Rio 1992 påtog de rige lande sig at bære de største byrder, når det gælder verdens omstilling til bæredygtig udvikling. De rige lande forpligtede sig derfor til at bidrage med nye ressourcer udover den sædvanlige ulandsbistand til at bekæmpe miljøproblemer i udviklingslandene. Daværende miljøminister Per Stig Møller var aktiv i arbejdet for denne beslutning. Efterfølgende besluttede et bredt politisk flertal at oprette en økonomisk ramme, som ville sikre, at Danmark levede op til denne forpligtelse. Det er dybt paradoksalt, at denne ramme siden er blevet totalt elimineret under netop Per Stig Møllers ledelse af Udenrigsministeriet.

Dermed lever Danmark ikke længere op til de løfter, vi afgav i Rio. Dermed bidrager vi desværre til at cementere indtrykket af en global udvikling, hvor de rigeste lande løber fra deres ansvar. Og dermed har vi opgivet en indsats, der ifølge uvildige evalueringer gjorde stor gavn – og rent faktisk betalte sig også økonomisk i form af store danske eksportmuligheder.

Derfor foreslår Socialdemokratiet en fornyet styrkelse af miljø-, freds- og stabilitetsindsatsen på 500 mio. kr. En del af disse midler bør som tidligere rettes mod løsningen af miljøproblemer i EU's nærområder mod øst. EU's udvidelse medfører naturligvis, at denne indsats bør ændre fokus. Men der er store miljøproblemer i det nordlige Rusland (inklusiv Kaliningrad og Sct. Petersborgområderne), som har direkte indvirkning på Østersøområdet og dermed vores hjemlige miljø. Her vil det være oplagt, at Danmark bidrager økonomisk til at løse store miljøproblemer til gavn for både det globale miljø, de lande vi hjælper samt vores hjemlige miljø.

10.2 Udviklingsbistand til verdens fattigste lande

Det er afgørende for os, at Danmark kommer tilbage på sporet, så bistanden gradvist genoprettes til 1 pct. af BNI til de fattigste lande og befolkninger i verden. Derfor afsættes 1 mia. kr. til at løfte rammen til ulandsbistand. Af disse afsættes 300 mio. kr. til en målrettet og fokuseret indsats til bekæmpelse af HIV/AIDS samt 200 mio. kr. til konfliktforebyggelse i ulandene.

Efter den kolde krig har der været en opblussen af interne væbnede konflikter i en række stater. Disse konflikter har enorme – og vel at mærke grænseoverskridende – omkostninger. Udover død og ødelæggelse medfører borgerkrige, at antallet af mennesker, der lever i absolut fattigdom, forøges med 30 pct.

Borgerkrige giver ligeledes anledning til grænseoverskridende kriminalitet med globale konsekvenser. 95 pct. af den globale produktion af hård narkotika foregår i lande, der hærges af borgerkrige. Samtidig er det dokumenteret, at konfliktforebyggelse nytter. Derfor foreslår Socialdemokratiet at styrke konfliktforebyggelsesrammen med 50 mio. kr. til FN's fredsbevarende operationer og 150 mio. kr. til generelt styrkede indsatser på området.

Når det gælder kampen mod HIV/AIDS, er det ikke mindst nødvendigt at styrke indsatsen, fordi epidemien er blevet en selvstændig faktor i skabelsen af global ulighed. Hele 95 pct. af verdens HIV/AIDS-smittede bor i lav- eller mellemindkomstlande. AIDS er nu den hyppigste dødsårsag i Afrika syd for Sahara. En ud af fem voksne lever med HIV/AIDS. Samtidig er hjælpen fra verdens rigeste lande helt utilstrækkelig.

FN's generalsekretær Kofi Annan har skarpt karakteriseret problemet: "I nogle lande virker AIDS som et reelt masseødelæggelsesvåben over for befolkningen. Og hvad gør vi ved det? Jeg fornemmer en vis hjerteløshed, som man ikke skulle vente at se i det 21. århundrede"¹.

Danmark bør føre an i et opgør med den hjerteløshed, Kofi Annan omtaler. Derfor foreslår vi at afsætte 100 mio. kr. til den Globale Fond til bekæmpelse af HIV/AIDS, malaria og tuberkulose, samt 200 mio. kr. til generelle styrkede indsatser på området.

Af den samlede u-landsramme afsættes også midler til styrkelse af kampen for faglige rettigheder. Dårlig løn og elendige arbejdsforhold bidrager kraftigt til, at der produceres langt billigere udenfor Danmark og Europa. Denne konkurrence på dårlige løn- og arbejdsforhold bidrager også til, at der flyttes arbejdspladser ud af Danmark og ud af Europa. Mere frihandel er kun en fordel, hvis den ledsages af en stærkere indsats for at sikre faglige rettigheder og bedre løn- og arbejdsforhold i lavtlønslændene og i ulandene. Siden regeringsskiftet er der skåret markant ned i Danmarks bidrag til den internationale arbejdsorganisation, ILO. Danmark må øge sit direkte engagement i ILO som et bidrag til at bekæmpe de negative sider af et mere og mere globalt arbejdsmarked.

11. RET - konsekvens over for kriminaliteten og dens årsager

Enhver form for kriminalitet er et brud på de normer og værdier, den socialdemokratiske vision for Danmarks fremtid bygger på. Socialdemokratiet ønsker et samfund med klare rettigheder og pligter for alle. Og vi tror på værdien af levende lokalsamfund, hvor vi alle trygt kan udfolde os.

Kriminalitet skaber utryghed og usikkerhed. Når kriminaliteten stiger, er det børn og unge af de familier, Socialdemokratiet vil give en bedre fremtid, som har størst risiko for at havne i kriminalitetens ulyksaligheder. Det er derfor helt afgørende for Socialdemokratiet, at der sættes tidligt, kontant og effektivt ind mod kriminaliteten – og dens årsager.

Danmark er og skal være et trygt land at leve i. Men kriminaliteten forandrer sig, og desværre er VK-regeringen uden sammenhængende svar på en række af disse forandringer.

Regeringen har skabt kaos i Kriminalforsorgen. Fængslerne er overfyldte, vold og trusler mod ansatte eskalerer, og der mangler behandlingstilbud, som kan sikre færre gengangere i vore fængsler og dermed færre ofre for ny kriminalitet i vores samfund.

¹ Politiken 29/11 2003.

Regeringen gør ikke nok for at forhindre, at vores børn og unge havner i kriminalitet. Det forebyggende arbejde prioriteres ikke højt nok, og støtten til kriminalitetens ofre halter.

Tablet 11 Konsekvens over for kriminalitet og årsagerne 2005, mio. kr.

Mere konsekvens over for unge kriminelle	30
Færre dømte kriminelle på fri fod*	46
Styrket behandlingsindsats i Kriminalforsorgen	30
Hurtigere og bedre behandling til ofre for kriminalitet	4
Permanente og landsdækkende konfliktråd	9
Forbedret uddannelsesmuligheder for offentligt ansatte vagter	2
Styrkelse af Datatilsynet	2
I alt	123

* Der etableres 100 nye pladser i 2005.

11.1 Mere konsekvens over for unge kriminelle

Socialdemokratiet er konsekvent over for kriminaliteten - og dens årsager. Kriminalitet skal forebygges. Det kræver en tidlig og sammenhængende indsats. I 1990'erne lykkedes det. Store dele af kriminaliteten faldt. SR-regeringen fik fat om årsagerne til kriminaliteten takket være et finmasket net af sammenhængende aktiviteter på uddannelses-, arbejdsmarkeds- og boligområdet. Det er derfor også med bekymring for kriminalitetsudviklingen, at Socialdemokratiet betragter regeringens manglende vilje til at iværksætte tiltag, der kan forebygge kriminalitet.

Hurtigere straf til unge kriminelle

Socialdemokratiet foreslår, at sagsbehandlingstiden for sager om kriminalitet begået af unge mellem 15 og 17 år reduceres væsentligt. I dag er sagsbehandlingstiderne hos politi, domstole, Kriminalforsorg og kommunale sociale myndigheder for lange. Det strider mod basale samfundsinteresser, og hensynet til den enkelte unge, at kriminelle unge, inden de modtager dom for allerede begået kriminalitet, ofte har begået ny og omfattende kriminalitet. Derfor foreslår Socialdemokratiet en såkaldt "30-20-10-dages-model" for myndighedernes behandling af sager vedrørende 15-17-årige kriminelle.

Politiet skal have 30 dage til at bringe sagen for domstolene, som har maksimalt 20 dage til at afsige dom. De sociale myndigheder skal inden 20 dage følge op på den foreløbige handlingsplan, som de i dag skal udarbejde senest 7 dage efter, at den unge kriminelle er identificeret af politiet. Kriminalforsorgen får 10 dage til at iværksætte afsoning eller samfundstjeneste. Og de sociale myndigheder får 10 dage til at få placeret den kriminelle unge på eksempelvis en sikret institution.

I forlængelse heraf ønsker Socialdemokratiet at forstærke indsatsen over for de mest kriminelle unge. Enkelte af de meget kriminelle unge kan ikke rummes i den såkaldte Ungdomssanktion. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at ungeafdelingen på Ringe Statsfængsel udbygges med otte nye pladser.

Forstærket kriminalpræventivt samarbejde i lokalsamfundene

SSP-samarbejdet virker, hvis det prioriteres. Desværre prioriterer alle kommuner ikke samarbejdet lige højt. Ikke alle steder har politi, skole og sociale myndigheder forstået, at jo tættere de samarbejder, jo bedre bliver resultaterne. Socialdemokratiet foreslår derfor, at kommunerne forpligtes til at etablere et kontinuerligt SSP-samarbejde.

Et tættere samarbejde mellem politi og politikredsens kommunale sociale myndigheder vil kunne forstærke den lokale kriminalpræventive indsats. Socialdemokratiet foreslår derfor, at der i hver politikreds ansættes en tværkommunal medarbejder fra politikredsens kommunale socialforvaltninger. Målet er at sikre en tidligere og mere effektiv forebyggelse af ungdomskriminalitet og en hurtigere og mere præcis reaktion over for unge på vej ud i problemer.

Trygheden tilbage til utrygge boligområder

Socialdemokratiet foreslår et nyt partnerskab til sikringen af mere trygge og levende lokalsamfund. Partnerskabet skal udgøres af stat, kommuner, Landsbyggefonden og boligselskaber. Målet er at etablere "Projekt trygt og levende lokalsamfund", hvor der i fællesskab bygges flere boliger, sikres mere byfornyelse af den allerede eksisterende boligmasse og etableres beboerrådgivere i landets hårdest belastede boligområder.

Belastede boligområder skal sikres et løft. Effekterne af 1990'ernes kvarterløft af de mest belastede boligområder har været gode. Boligområderne har fået nyt liv, og trygheden er steget. Men meget mere kan gøres, og en hel del flere boligområder trænger til et boligsocialt løft. En indsats som efter Socialdemokratiets opfattelse bl.a. skal bæres af støtte til beboerrådgivere og netværksarbejdere i de mest udsatte boligområder.

11.2 Færre dømte kriminelle på fri fod

Regeringen har skabt kaos i Kriminalforsorgen. Antallet af dømte kriminelle på fri fod, som venter på afsoning, er eksploderet. Mere end 5.000 dømte kriminelle venter på afsoning. Aldrig har så mange dømte kriminelle ventet så længe på afsoning. I gennemsnit venter de dømte kriminelle i ni måneder på at afsone deres straf.

Samtidig er antallet af tilfælde af vold, trusler og overfald mod ansatte i Kriminalforsorgen steget dramatisk. Og risikoen for førtidspensionering i en meget tidlig alder er mange gange større end for gennemsnittet af lønmodtagere.

Socialdemokratiet har støttet regeringens skærpelser af straffeloven. Derfor er straffen for vold, voldtægt, narko- og organiseret kriminalitet nu skærpet med meget brede flertal i Folketinget. Men Socialdemokratiet har hver gang advaret mod det kaos, regeringen nu har kastet Kriminalforsorgen ud i.

Regeringen har mistet kontrollen med udviklingen i Kriminalforsorgen. Kontrollen skal genetableres. En væsentlig forudsætning er, at overbelægningen reduceres. Derfor mener Socialdemokratiet, at der skal etableres 250 nye pladser i Kriminalforsorgen.

11.3 Styrket behandling af indsatte – færre nye ofre for kriminalitet

Succeskriteriet for en velfungerende Kriminalforsorg er færre gengangere i vore fængsler. Behandlingen af de indsatte skal forbedres, så de får bedre muligheder for en kriminalitetsfri tilværelse efter endt afsoning. De nye muligheder for tidligere prøveløsladelse aktualiserer dette behov. Socialdemokratiet mener, at alle indsatte skal starte afsoningen på en visitationsafdeling, hvor der som udgangspunkt skal udarbejdes en individuel handlingsplan for hver indsattes afsoning. Målet hermed er større præcision i den samlede behandlingsindsats.

En meget stor del af de indsatte har, udover kriminalitet, også omfattende problemer med alkohol- og narkomisbrug. En mere succesfuld behandlingsindsats fordrer derfor en styrket alkohol- og narkomisbrugs behandling. Samtidig er det Socialdemokratiets opfattelse, at indsattes muligheder for at modtage undervisning under afsoning skal forbedres. Antallet af undervisningstilbud skal derfor udvides, så der sikres reelle muligheder for bl.a. at færdiggøre grundskolen og forberede sig til en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

For at forhindre indsattes tilbagefald til kriminalitet skal der sikres et bedre udslningsforløb fra vore fængsler. Kriminalforsorgen i Frihed spiller her en vigtig rolle som tilsynsførende, som kontaktperson og vejleder for et nyt og kriminalitetsfrit liv for tidligere indsatte. Men ressourcerne til arbejdet i Kriminalforsorgen i Frihed er for få. Socialdemokratiet mener derfor, at Kriminalforsorgen i Frihed skal styrkes. Arbejdet her er afgørende for endelig succes med Kriminalforsorgens samlede arbejde for færre gengangere i vore fængsler – og dermed færre ofre for ny kriminalitet.

11.4 Hurtigere erstatning til ofre for kriminalitet

Som offer for en forbrydelse har man krav på erstatning, men efter Socialdemokratiets opfattelse også mere end det. Man har også krav på en anstændig behandling. I dag er sagsbehandlingstiden urimeligt lang. Ofre for kriminalitet venter måneder på at få deres ansøgning om erstatning behandlet ved Erstatningsnævnet. Vel og mærke efter at ofrene har været igennem en opslidende retssag.

Af to omgange har regeringen på finansloven skåret i bevillingen til Erstatningsnævnet. Regeringen har efter lang tids debat om emnet forpligtet sig til at mindske sagsbehandlingstiden. Men også her er der behov for et sporskifte i den førte politik. Socialdemokratiet vil have ventetiden helt væk. Er man offer for en forbrydelse, skal man kunne få sin ansøgning om erstatning behandlet med det samme.

11.5 Konfliktråd skal gøres landsdækkende og permanent

Den oprindelige forsøgsordning med konfliktråd blev iværksat i 1994 og har vist sig at være en stor succes. Alle involverede parter har i en nylig evaluering udtrykt tilfredshed med forsøgene og deres deltagelse heri.

Ofrene har især givet udtryk for det positive i at få mulighed for at udtrykke egen oplevelse af den forbrydelse, de har været udsat for. Bearbejdelsen af angst og vrede har givet en større tryghed i hverdagen. Det samme gælder muligheden for at modtage en undskyldning og oplevelsen af at se gerningsmanden forstå offerets situation.

Socialdemokratiet foreslår derfor, at konfliktrådsordningen gøres permanent og landsdækkende, således at ofre for forbrydelser – uanset bopæl – får mulighed for at benytte sig af konfliktrådene.

11.6 Uddannelsesmuligheder for offentligt ansatte vagter

I mange offentlige institutioner udøver offentligt ansatte vagtvirksomhed. Det paradoksale er, at de ikke er omfattet af de uddannelseskra, der er pålagt private vagter. Arbejdet og de situationer, der skal håndteres, er de samme, og behovet for uddannelse er til stede. Socialdemokratiet foreslår derfor, at det uddannelseskra, der har eksisteret siden 1987 til privat ansatte vagter, udvides til at omfatte offentligt ansatte vagtfunctionærer.

11.7 Datatilsynet skal styrkes

Datatilsynet har i de senere år fået stadig flere opgaver bl.a. som følge af informationssamfundets mange muligheder for registrering, informationsindsamling og samkøring af data. Dertil kommer en række nye internationale opgaver. Behovet for at sikre borgernes retssikkerhed og privatliv vil fremover være stigende. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at bevillingerne til Datatilsynet genoprettes.

12. ERHVERV – styrket konkurrence og regional udvikling

Det er forstemmende, at regeringen har finansieret kortsigtede erhvervsskattelettelser med besparelser på erhvervspolitikken, som på sigt skal udvikle virksomheder gennem en stærk konkurrence og større anvendelse af viden og forskning. Hertil kommer, at regeringen stort set har fjernet enhver mulighed for at understøtte en regional udvikling i erhvervspolitikken.

Tabel 12 Styrket erhvervspolitik 2005, mio. kr.

Styrket konkurrence	20
Regional udvikling	130
Innovationskonsortier	50
I alt	200

12.1 Dårlig konkurrence fører til for høje priser

Regeringens Konkurrenceredegørelse fra 2002 viser, at der er behov en stærkere konkurrenceindsats til fordel for danske forbrugere og udvikling af virksomhederne. Konkurrencerådets analyser tyder på, at konkurrencen i Danmark ikke er så høj som i resten af Europa. Forbrugerpriserne, renset for afgifter, er fortsat højere i Danmark end i andre lande.

Konkurrencestyrelsen slår fast, at intet tyder på, at kvaliteten af danske fødevarer, forbrugsartikler, langvarige forbrugsgoder eller tjenesteydelser er højere end i vores nabolande, og at det skulle kunne forklare det højere danske prisniveau. Socialdemokratiet vil øge bevillingen til Konkurrencestyrelsen med 13 mio. kr., bl.a. for at få afdækket konkurrencen på fødevareområdet. Revisionen af konkurrenceloven forstærker behovet for en styrkelse af konkurrencemyndighederne, så lovens intentioner kan realiseres.

En effektiv konkurrence forudsætter også, at der er gennemsigtighed og information om markederne. Derfor skal uvildig information og oplysning til forbrugerne styrkes. Socialdemokratiet ønsker at øge bevillingerne til Forbrugerstyrelsen med 7 mio. kr.

12.2 Gang i den regionale udvikling

Regeringens konsekvente nedprioritering af regional- og turismepolitikken har ført til forringede vilkår for regioner, der ikke fungerer i tæt fysisk samspil med København og Århus. Socialdemokraterne mener, at hele Danmark skal have udbytte af mulighederne i videnssamfundet.

Den kommende reform af den kommunale struktur bør indeholde hensynet til en hensigtsmæssig udvikling i den regionale erhvervs politik. Med større regioner og kommuner bliver der mulighed for at samtænke den regionale erhvervs politik og effektivisere den regionale erhvervsservice, som mange virksomheder har stor glæde af. Det er vigtigt, at fremtidens regionale niveau bliver i stand til at bidrage til en bred erhvervsudvikling i samarbejde med regionens kommuner.

Det er paradoksalt, at jo mere globaliseret verden bliver, desto større bliver behovet for et skarpt fokus på regionale og lokale forhold. Det gælder ikke mindst for erhvervs- og beskæftigelsespolitikken. Flere og flere af de politisk bestemte forhold, der kan styrke erhvervslivets konkurrencemuligheder, ligger på regionalt niveau og kræver et tæt samspil mellem mange politikområder.

For Socialdemokraterne er det vigtigt, at den regionale erhvervs politik tænkes bredt, så elementer som arbejdsmarkedspolitikken, infrastruktur, uddannelse, forskning og innovation står centralt. Her skal stat, regioner, udkantsområder og kommuner spille sammen både om organisation og økonomi i udviklingen af vidensvirksomheder overalt i landet.

Derfor ønsker Socialdemokraterne en prioritering af den regionale erhvervs politik via en opfølgning med 100 mio. kr. af erhvervsredegørelserne for Jylland/Fyn, Storstrøm/Vestsjælland og Bornholm, ligesom vi ønsker en forstærket indsats i forhold til den regionale turismeudvikling. Til dette afsættes yderligere 30 mio. kr.

12.3 Udvikling af virksomheder

Vidensiværksættere har i dag ikke tilstrækkeligt med muligheder for at skaffe sig tålmodig og risikovillig kapital. Særligt kan det være vanskeligt at skaffe den nødvendige kapital i virksomhedernes opstartsfasen, hvor produktet endnu ikke er færdigt.

Regeringens idé med iværksætterfonden er rigtig. Ønsket om at skabe en fond med kapital på omkring 500 mio. kr., der skal støtte innovative iværksættere, støttes af Socialdemokraterne. Men spørgsmålet er, om regeringens bevillinger på 25 mio. kr. om året i fire år, er nok til at skabe en fond med tilstrækkelig gennemslagskraft. Usikkerheden forstærkes, når regeringen samtidig sparer på sammenlignelige ordninger som fx centerkontraktordningen. Set i det lys er regeringens initiativ ikke imponerende.

For at sikre en større adgang til kapital for nystartede virksomheder samt større adgang til innovationer for små- og mellemstore virksomheder foreslår Socialdemokraterne at øge bevillingerne til innovationskonsortie/centerkontraktordningen.

13. FØDEVARER – sund og sikker mad

Fødevarepolitik handler helt grundlæggende om mad. Det, vi spiser, skal have en ordentlig kvalitet – og vi skal ikke blive syge af det. Campylobacter, salmonella, pesticider og stråforkortere hører hverken hjemme på tallerkenerne eller i frugtskålen. Samtidig er det vigtigt, at hverken vi eller vore omgivelser bliver syge eller forpestede af den måde, maden produceres på. Det drejer sig om alt fra dalende sædkvalitet, villakvarterer med lavthængende gylledunst til den natur, vi efterlader kommende generationer.

Krisetegnene ses blandt andet i dansk landbrug. Det tyder på, at vi for længst har nået grænsen for, hvor meget og hvor billigt vi kan producere. Alene det seneste års avisoverskrifter byder på listeria, salmonella, grise med skuldarsår og kyllinger, hvis trædepuder ætzes i deres eget møg.

Den udvikling skal vendes. Vi skal arbejde os frem mod et samfund, hvor den mad, vi kan købe, er sund og giftfri, og hvor produktionen foregår, uden at der bliver drevet rovdrift på naturen. Vi skal have et samfund med en kvalitetsrig fødevareproduktion, hvor smag og duft såvel som natur og dyreetik tilgodeses. Vi skal have et samfund, hvor også fødevarepolitikken afspejler velstand og velfærd. Det er Socialdemokraternes vision for dansk fødevarepolitik. Vi skal turde have ambitioner – også når det gælder vores fødevarer.

Tabel 13 Fødevarer 2005, mio. kr.

Fødevaresikkerhed	60
Ernæring – oplysning, forskning og produktion	15
Dansk Jordbrugsforskning, Danmarks Fødevare- og Veterinære Forskningsinstitut, mv.	100
Skolemad	75
I alt	250

13.1 Fødevaresikkerhed – fødevarekontrollen

Som forbrugere har vi reelt ikke mange chancer for at gennemskue, om standarden på den mad, vi køber, er i orden. Derfor er det vigtigt, at vi har en velfungerende fødevarekontrol, og at fødevarekvaliteten ikke bare er op til producenternes forgodtbefindende. En succes som den tidligere regerings indførelse af Smiley-ordningen hviler på er, at der er en løbende kontrol. Hvis den udebliver, vil ordningen hurtigt forringes. Den danske forbruger har krav på, at der er ordentlige forhold – det kan vi kun sikre ved at give fødevarekontrollen ordentlige arbejdsbetingelser.

13.2 Ernæring – oplysning, forskning og produktion

Ernæringsoplysning er meget vigtig i en tid, hvor der aldrig har været mere brug for gennem massiv information at sikre, at livsstilsreklamer og supermarkedernes tilbud i børnehøjde ikke sætter varige spor i danskernes livvidde. Der er i høj grad brug for oplysning, bl.a. i forbindelse med sundhedsanprisninger, beriget mad og kampagner rettet mod børn der påvirkes af reklamer. Desuden er det vigtigt, at folk gennem kostanbefalinger får råd om, hvordan man skal sammensætte sin kost. Der skal tages højde for, hvad der er god ernæringsoplysning til forskellige målgrupper, ligesom det er vigtigt, at vi forbrugere forstår, hvornår sundt er sundt. Ernæringsoplysning er med andre ord en opgave, vi tager alvorligt i et samfund, hvor fedme og overvægt er et stigende problem, og hvor mad altid er lige ved hånden.

Af de samlede midler afsættes 5 mio. kr. til støtte af nicheproduktioner og økologi, herunder honningproduktion.

13.3 Forskning

Regeringens uambitiøse fødevare- og forskningspolitik har konsekvenser. Det rammer dansk forskning hårdt, når basisbevillingerne konsekvent udsættes for nedskæringer, for det er dem, der skal sikre, at vi har tilstrækkeligt med grundforskning. Samtidig betyder de faldende basisbevillinger, at der bliver problemer med at byde ind på EU-projekter, hvor vi typisk selv skal finansiere halvdelen, hvorefter der kan suppleres dobbelt op med EU-midler. Vi har med andre ord ikke råd til, at nedskæringerne i basisbevillingerne fortsætter. Derfor skal forskningen have en saltvandsindsprøjtning, så vi kan sikre grundforskningen de vilkår, der skal til, for at vi bibeholder et højt vidensniveau til videreudvikling af dansk fødevareproduktion.

Dansk Jordbrugsforskning er blandt de bedste forskningsinstitutioner, vi har. Alligevel er den udsat for nedskæringer. Hvis den udvikling fortsætter, vil det blive svært for os at opfylde ambitionen om at udvikle vores landbrug og fødevareproduktion til at være det ypperste, der kan præsteres.

Vi har også stor brug for forskning inden for såvel ernæring som fødevaresikkerhed. Det gælder bl.a. kostundersøgelser, der nødvendiggøres af berigede produkter, ligesom vi har brug for forskning i positive og negative effekter ved vitaminer og mineraler, sundhedsanprisningers påvirkning på fødevareindtag og kostsammensætning, funktionelle fødevarers sundhed og sikkerhed og noget så tørt som kost-geninteraktioner (nutragenomics).

Inden for fødevarsikkerhed har forskningen på det kemiske område været nedprioriteret over en længere periode. Her har vi behov for forskning inden for bl.a. naturlige toksiner, tilberedningsprocesser og hormonforstyrrende stoffer.

Mange af disse temaer har ikke industriens interesse. Derfor er det ekstra nødvendigt at sikre uafhængig forskning i forbrugerrettede temaer.

13.4 Skolemad - God mad til børnene

Overvægt og fedme er et stigende problem i Danmark, hvor 30 pct. af danske børn er overvægtige. Som med så meget andet gælder det, at det er lettest at tillægge sig gode vaner i barndommen, ligesom forkert ernæring i skolealderen samtidig øger risikoen for følgesygdomme i voksenalderen. Men forkert ernæring har allerede håndfaste konsekvenser i skoletiden. Hvis man ikke får noget ordentligt at spise i løbet af dagen, kan man ikke koncentrere sig.

På mange arbejdspladser er der madordninger. Vi vil give vore børn samme muligheder for at få et sundt og spændende måltid i rolige omgivelser. Vi støtter regeringens rådgivningsordninger, men vi bør gå et skridt længere og etablere en pulje til forsøg med ernæringsrigtig og økologisk mad for at sætte skub i udviklingen og vende overvægtstendensen i den danske befolkning. Ansvar for børnenes mad vil altid være forældrenes – men den hjælpende hånd er samtidig samfundets hjælp til selvhjælp. Ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt kan det ganske enkelt ikke betale sig at lade stå til.

14. ENERGI – en grøn energipolitik der betaler sig

Dansk energipolitik har afgørende betydning for en række vigtige samfundsinteresser. Vores krav om konstant energiforsyning er så grundlæggende, at vi ikke engang tænker over det til daglig: El og varme regner ingen med at skulle undvære på noget tidspunkt.

Uden en fremadrettet og visionær energipolitik forbliver en række miljøproblemer uløste – vigtigst af alt den menneskeskabte forandring af klimaet. Og som oliekriserne i halvfjerdserne senest demonstrerede, har energipolitikken central betydning for den økonomiske udvikling. Uden en langsigtet og ansvarlig energipolitik risikerer vi at stå i en lignende situation, når olieeventyret i Nordsøen slutter.

Efter regeringsskiftet så man desværre stort på disse hensyn. Den fremadrettede indsats på energiområdet blev ikke blot nedtonet, men jævnet med jorden. Bevillingerne til fremme af udvikling på energiområdet blev stort set fjernet.

Gennem lange og seje forhandlinger er det efterfølgende lykkedes Folketingets grønne mindretal at reparere en del af skaderne. Men situationen er fortsat alvorlig. Og den forværres yderligere af regeringens opgør med ansvarligheden i dansk klimapolitik. Her agter man at indfri Danmarks klimaforpligtelser med snæver fokus på de helt kortsigtede udgifter – uden sikkerhed for en reel miljøeffekt. På længere sigt vil der også være en økonomisk pris at betale for denne politik. Ikke alene i form af tabt eksportpotentiale, men også når de internationale krav til dansk klimapolitik med årene ganske givet strammes – og vi har forsømt at sætte os i stand til at indfri dem.

Det er Socialdemokratiets mål at fremme en energipolitik med balance mellem hensynet til økonomisk effektivitet, forsyningsikkerhed og miljøbeskyttelse. Derfor skal den fortsatte udvikling af vedvarende energi fremmes aktivt, ligesom der skal sættes langt mere på energibesparelser. Der skal desuden værnes om den særlige danske tradition for folkelig inddragelse og medejerskab i energisektoren.

I halvfemserne dokumenterede vi, at disse målsætninger udmærket kan forenes på visionær og fremadrettet vis. Danmark kunne med en massiv satsning på vedvarende energi og fremme af energibesparelser indtage en position som energipolitisk foregangsland. Hermed kunne vi eksempelvis påvirke den globale klimapolitik langt mere, end vores størrelse under normale omstændigheder ville berettige os til.

Samtidig var halvfemsernes satsning særdeles økonomisk fordelagtig. Satsningen på vedvarende energi skabte store eksportmuligheder og som følge deraf mange tusinde nye arbejdspladser. Den placerede samtidig Danmark langt fremme i forberedelserne på at leve op til de kommende års stadigt skrappere internationale krav til klimapolitikken. Samtidig sikrede vi os bedst muligt mod en ny sårbar position med total afhængighed af udenlandsk energiforsyning efter endt udnyttelse af ressourcerne i Nordsøen.

Alt tyder på, at jo længere vi venter med at gennemføre de nødvendige forandringer, jo dyrere bliver det, når problemerne for alvor viser sig. Derfor er det på høje tid at lægge kursen om til en grøn energipolitik, der betaler sig.

Tabel 14 Grøn energipolitik, mio. kr.

Energiforskning	50
Udnyttelse af vedvarende energi	50
Udvikling af VE-teknologier	50
I alt	150

14.1 Energiforskningsprogrammet

På energiområdet startede regeringen med at fjerne stort set hele det økonomiske grundlag for en fremadrettet forskningsindsats. Til trods for at energiforskningen, som påpeget bl.a. af de økonomiske vismænd, er et af de mest effektive og rentable redskaber i dansk energipolitik.

Det er siden lykkedes at sikre en vis forbedring af situationen for dansk energiforskning gennem flere aftaler med regeringen, hvor der samtidig blev skabt enighed om løsningen af andre problemer i dansk energipolitik. Men der er stadig et massivt behov for at rette op på tilstanden og sikre grundlag for fornyet fremdrift i dansk energiforskning – også for at sikre muligheden for at tiltrække privat medfinansiering, som ellers går tabt.

Derfor afsættes 50 mio. kr. ekstra til energiforskningsprogrammet. Heraf forbeholdes 10 mio. kr. til forskning i bedre udnyttelse af olieforekomsterne i de kalkholdige dele af den danske undergrund.

14.2 Udvikling og udnyttelse af VE-teknologier og energibesparelser

Dansk energipolitik blev gennem halvfemserne konsekvent rettet mod en løsning af de store miljøproblemer, der knytter sig til fortidens energiproduktion og energiforbrug, vigtigst naturligvis de menneskeskabte globale klimaændringer. Resultatet er en solstrålehistorie, der har givet global genlyd. Den vedvarende energi dækker nu næsten en tredjedel af Danmarks elforbrug. Samtidig er der skabt fornyet vækst, beskæftigelse og eksport – også i mindre begunstigede dele af landet.

Alligevel var en af regeringens første handlinger en fuldstændig afvikling af det hidtidige program for støtte til udnyttelse af vedvarende energi og andre energiøkonomiske projekter (UVE). De forbedringer, som Socialdemokratiet har gennemtvunget i forbindelse med aftaler om andre energipolitiske problemstillinger, er nyttige, men desværre ikke tilstrækkelige. En stærkere indsats er nødvendig, hvis vi skal høste frugterne af Danmarks fremskudte placering – og skabe mulighed for en gentagelse af vindmølleeventyret i forhold til andre endnu ”umodne” VE-teknologier.

Yderligere fremme af vedvarende energi og energibesparelser er desuden ikke alene perspektivrigt, men også nødvendigt, hvis Danmark på reel vis skal indfri sine internationale forpligtelser på klimaområdet.

Derfor foreslås det at øge støtten med 50 mio. kr. til udvikling og 50 mio. kr. til udnyttelse af vedvarende energiformer og energiteknologier som: vind, biomasse, solvarme, biogas, geotermi, varmepumper, brint, bølgekraft, miljøvenlig el- og varmeproduktion, energibesparelser samt bedre og renere udnyttelse af olie og naturgas.

15. BOLIG – mere nybyggeri og stærkere boligområder

Der er et udtalt behov for flere boliger, navnlig i de større byområder. Når ledigheden fortsat er væsentlig blandt bygningsarbejdere, er det oplagt at fremrykke offentlige investeringer i boliger og byfornyelse. Det kan bl.a. gøres ved at forlænge kommunernes låneadgang til grundkapitalen i støttet byggeri.

Nogle boligområder har store sociale problemer og er ved at forfalde. Livsvilkårene for mennesker i belastede kvarterer skal forbedres via kvarterløft, byfornyelse og en styrket boligsocial indsats.

Tabel 15 Boligindsatser, mio. kr.

Boligsociale indsatser	40
Fremrykning af boligbyggeri	
Forstærket byfornyelse og kvarterløft	140
I alt	180

Note: Beløbet til byfornyelse og kvarterløft er også opført under Integration.

15.1 Boligsociale indsatser

Der afsættes en ramme på 40 mio. kr. til det boligsociale arbejde, heraf 25 mio. kr. til belastede boligområder. Indsatsen skal blandt andet rettes mod de lidt større børn og unge med en styrket koordinering af indsatsen og tilbuddene fra fritidshjem, klubberne, skolen, idrætstilbuddene og den øvrige boligsociale indsats.

I mange by- og boligområder er de lokale, sociale netværk alt for svage. Mennesker er ensomme. Det gælder fx psykisk syge, handicappede og ældre, der kan have brug for mere social kontakt og en hjælpende hånd. Socialdemokratiet foreslår afsat en 10 mio. kr.-pulje, som frivillige organisationer, kommuner og boligselskaber kan søge til en social indsats.

Der er ikke en egentlig registrering af handicappede boliger i de enkelte almene boligselskaber. Derved begrænses mennesker med handicap i valgmulighederne på boligmarkedet, og boligmassen udnyttes ikke optimalt set i forhold til de handicappede. Derfor skal der iværksættes en registrering af handicappede boliger i den almene sektor. Der afsættes 5 mio. kr. hertil.

15.2 Fremrykning af støttet byggeri

Socialdemokratiet har i sin jobplan foreslået fremrykning af offentlige investeringer og vedligeholdelsesarbejder indenfor en ramme på op til 5 mia. kr. Regeringen har i forbindelse med sit økonomiske indgreb i foråret 2004 fremrykket en del planlagt byggeri til 2004.

Socialdemokratiet foreslår, at kommunernes låneadgang til støttet byggeri videreføres i 2005. Der er behov for et større boligbyggeri i mange byområder, og der vil desværre også næste år være udbredt ledighed blandt bygningsarbejdere.

15.3 Forstærket byfornyelse og kvarterløft

De seneste års enorme nedskæringer af byfornyelsen er på alle måder urimelige. Der skal fortsat løftes massive opgaver. Mange mennesker er henvist til en bolig uden tidssvarende installationer som toilet og bad. Samtidig er der ledige bygningshåndværkere.

Der skal afsættes nye midler til kvarterløft. Erfaringerne med de hidtil gennemførte kvarterløftsprojekter har vist, at man med en samlet plan for et boligområde er i stand til at vende en meget negativ udvikling.

Fremtidens bystruktur bør være bæredygtig – såvel socialt, økonomisk og miljømæssigt – og dermed en for mennesker sund, oplevelsesrig og meget lidt miljøbelastende bystruktur. Derfor afsættes 3 mio. kr. af de samlede midler til byfornyelse og kvarterløft til videreudvikling af vore bygninger og byer hen imod bæredygtighed.

16. TRAFIK – bedre sikkerhed, lavere priser og en renere natur

Tabel 16 Trafik 2005, mio. kr.

Lavere priser på offentlig transport	200
Trafikinformation på motorveje	(100)
Lavere færgetakster til Ærø, Samsø og Læsø	5
Bedre sikkerhed for cyklister	(10)
Godstransport på privatbaner	1
I alt	206

Note: Tallene i () finansieres via regeringens anlægspulje

16.1 Lavere priser på offentlig transport

Regeringens nedskæring af tilskud til offentlig transport har medført markante takststigninger for den kollektive trafik. Konsekvensen er, at færre mennesker fremover vil benytte den offentlige transport. Vi vil få mere privat transport til skade for miljøet. Vi ser samtidig allerede markant højere udgifter for de mange mennesker, der er tvunget til at benytte offentlige transportmidler til og fra arbejde hver dag.

Regeringens politik på dette område er asocial og går hårdt ud over miljøet og ikke mindst de svageste grupper i vores samfund. Det vil Socialdemokratiet imødegå og tilføjer derfor 200 mio. kr. mere i 2005 til lavere takster for den kollektive trafik.

16.2 Bedre sikkerhed på de danske motorveje

Socialdemokraterne ønsker at forbedre sikkerheden i trafikken. Et tiltag, der skal gøre det mere sikkert at færdes på de danske motorveje, er etablering af moderne trafiksstyringssystemer samt forbedringer i elektronisk trafikstyring, der i dag er delvist etableret. Systemet skal muliggøre en fuld trafikstyring, hvilket indebærer hastighedsharmonisering, vognbaneregulering, køvarsling og videoovervågning. Alle disse tiltag skal være med til at sikre, at trafikken på motorvejene glider nemmere, og at hastigheden holdes på et forsvarligt niveau med færre færdselsuheld og større trafiksikkerhed til følge. Til dette formål foreslår Socialdemokraterne, at der udmøntes 100 mio. kr. fra anlægspuljen på trafikområdet.

16.3 Lavere færgetakster til Samsø, Ærø og Læsø

Hvis de mindre øsamfund skal have mulighed for at udvikle sig, er det en helt afgørende forudsætning, at transportmulighederne til og fra fastlandet er så gode som mulige. Som situationen er i dag, er færgetaksterne til og fra Samsø, Ærø og Læsø for høje til, at turisme og pendlermulighederne kan udnyttes optimalt. Det ønsker Socialdemokratiet at rette op på. Derfor afsættes der i forlængelse af Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejdsgrupper vedrørende transport til de mindre øer en pulje på 5 mio. kr. til lavere takster.

16.4 Bedre sikkerhed for cyklister

Når vi som turister rejser rundt i Europa og andre steder i verden, er der ofte noget, der mangler i gadebilledet – cyklisterne. Danskerne er flittige brugere af cyklen til gavn for vores miljø og sundhed. Dette er en tendens, som vi skal støtte op om. Hvis danskerne kan forblive ivrige cyklister, er det afgørende, at det også er sikkert at transportere sig på cykel ikke mindst for de yngste cyklister, der skal til og fra skole. For at forbedre sikkerheden for cyklister foreslår Socialdemokratiet, at der udmøntes 10 mio. kr. fra anlægspuljen til etablering af flere cykelstier med et særligt fokus på vores børns skolevej.

16.5 Godstransport på privatbaner

Godstransporten er med til at sikre, at de lokale virksomheder kan fragte råstoffer, halvfabrikata og de færdige produkter til og fra leverandører og aftagere på en sikker og miljømæssig fordelagtig måde. I nogle lokalsamfund er godstransport på privatbanerne ikke bare en forudsætning for rentabel virksomhedsdrift, men også et godt fundament for fortsat erhvervsmæssige udvikling, og det har dermed også en positiv effekt på beskæftigelsen.

Efter 31. december 2004 vil der være helt nye vilkår for transport af gods på privatbanerne. Det kan blive meget vanskeligt for mange lokale virksomheder i yderområderne fortsat at transportere gods via jernbanerne. Det vil derfor være et miljømæssigt og regionalpolitisk tilbageskridt, hvis godstransporten på lokalbanerne ikke sikres i fremtiden. Socialdemokratiet vil afsætte 1 mio. kr. til at støtte godstransport på privatbaner.

17. KIRKE – styrket folkelig debat om kirkens fremtid

Socialdemokraterne havde ikke held med at få Folketingets godkendelse af nedsættelse af et førkommissionsudvalg til sikring af en bred folkelig debat om Folkekirken fremtidige forhold og til sikring af en uvildig opsamling af de temaer, der kommer frem under debatten.

Debatten går heldigvis ikke i stå af den grund, men der er en risiko for, at den ikke når langt nok ud, eller at den bliver for smal i deltagerkreds, eller kommer til at handle om for få emner, og at opsamlingen af temaerne ikke sker uvildigt nok. Ministeren har oplyst, at ministeriet alene vil foretage en evaluering af debatten og ønsker allerede i år og har i begyndelsen af juni måned udsendt debathæftet "Én folkekirke - men tæt på", som organisationer m.fl. skal svare på inden 1. november i år.

Hæftet blev modtaget med stor forundring, og det opleves som en begrænsning/for stram styring af debatten. Og den korte tidsfrist er helt umulig. Store dele af det kirkelige landskab har ellers gentagne gange udtrykt opbakning til et "førkommissionsudvalg", og de har bedt om mere tid til tværgående drøftelser, før der politisk tages initiativer til flere lovændringer.

Socialdemokratiet foreslår derfor, at der nedsættes en fælles arbejdsgruppe mellem Kirkeministeriet, biskopper, provster og præster og relevante organisationer fra det kirkelige landskab. Arbejdsgruppen bør have 12-18 måneder til debat, opsamling og produktion af temakatalog. Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes 2 mio. kr. til analysearbejdet, gennemførelse af ekstra debattmøder og opsamling til temakatalog som supplement til de midler, organisationerne og ministeriet selv har at bidrage med til arbejdet.

Tabel 17 Folkekirken 2005, mio.kr.

Styrket folkelig debat om kirkens fremtid	2
I alt	2

18. FINANSIERING – krone til krone

Socialdemokratiets finanslovsforslag er finansieret krone for krone. I tabellen nedenfor vises hovedelementerne.

Tablet 18 Finansiering af Socialdemokratiets forslag 2005, mio. kr.

Afskaffelse af tilskud til landbrug	810
Afskaffelse af øvrige erhvervstilskud	135
Lukning af erhvervslivets skattehuller	2.790
Øget konkurrence på medicinområdet	300
Stop for skattespekulation	1.925
Offentlige besparelser	715
Højere bidrag og reserver	1.233
Afvisning af regeringens nye initiativer	807
I alt	8.715

Finansieringen tilvejebringes ved at fjerne erhvervstilskud, lukke skattehuller og andre spekulationsmuligheder. Derudover foreslås en række besparelser.

Socialdemokratiets finanslovsforslag indeholder ingen forslag om, at borgerne skal betale højere skatter og afgifter. Dog foreslår Socialdemokratiet, at der gribes ind over fradragsmuligheder, der alene lægger op til skatteplanlægning. Det drejer sig om beskattningen af danske pensioner udbetalt i udlandet og forslaget om et loft over indbetalingerne på pensionsordninger med løbende udbetalinger.

Da borgernes betaling ikke stiger med Socialdemokratiets finanslovsforslag, er det klart, at erhvervslivets samlede bidrag øges. Det medfører selvfølgelig en øget erhvervsbelastning – anslået til ca. 3,8 mia. kr. Man skal dog være opmærksom på, at kun en ganske beskeden del af erhvervsbelastningen lægges generelt ud på virksomhederne, således er hovedparten af erhvervsbelastning fjernelse af indirekte erhvervstilskud – og afskaffelse af skattehuller, der kun er mulige at udnytte for en mindre del af erhvervslivet.

18.1 Afskaffelse af tilskud til landbruget

Dansk landbrug får massiv støtte betalt direkte eller indirekte af skatteyderne. Gennem EU gives der en direkte økonomisk støtte på 7,4 mia. kr. Hertil kommer den støtte, der ligger i, at priserne på en lang række landbrugsvarer kunstigt holdes højere end verdensmarkedspriserne. Endelig modtager dansk landbrug en betydelig national støtte i form af tilskudsordninger og meget lempelige skatteregler.

VK-regeringen har i to omgange nedsat landbrugets jordbeskatning. Socialdemokratiet ser ingen grund til at øge tilskuddene til landbruget. Den primære effekt af en kunstig lav jordbeskatning er, at jordværdierne øges. En gevinst, der alene tilfalder den nuværende jordejer.

Derfor foreslår Socialdemokratiet også, at den såkaldte ”bondegårdsregel”, der holder vurderingen af landbrugsjord kunstigt under markedsprisen, gradvist ophæves. Skatteministeriet har tidligere vurderet, at en ophævelse bondegårdsreglen vil øge skatteprovenuet med 2,5 mia. kr.

I tabel 18.1 er vist de besparelser, Socialdemokratiet foreslår på tilskud til landbruget.

Tabel 18.1 Afskaffelse af tilskud til landbruget 2005, mio. kr.

Afskaffelse af lempelse af og loft over skat på produktionsjord*	280
Afskaffelse af tilskud til vikarordningen indenfor jordbrug	30
Gradvis ophævelse af ”bondegårdsreglen”	500
I alt	810

* Lovforslag nr. 80, 2003/2004 og Lovforslag nr. 116, 2001/2002:2

18.2 Afskaffelse af øvrige erhvervstilskud

Staten bidrager til at reducere udgifterne til sygedagpenge for mindre arbejdsgivere. Regeringen har med Lovforslag nr. 75 (2003/04) reduceret statens tilskud til mindre arbejdsgiveres sygefravær. Socialdemokratiet foreslår, at staten ikke pålægges ansvaret for mindre arbejdsgiveres sygefravær – og overlader det til arbejdsgiverne eventuelt at tegne private forsikringer mod sådanne udgifter. Det forventes, at staten vil kunne få en besparelse på 135 mio. kr. ved at fjerne dette tilskud.

Tabel 18.2 Afskaffelse af øvrige erhvervstilskud 2005, mio. kr.

Privatisering af sygeforsikring for mindre arbejdsgivere	135
I alt	135

18.3 Stop for erhvervslivets skattehuller

Regeringen har bevidst gennemført en lang række erhvervsskattelettelser. Samtidig har regeringens retorik og skattestop betydet, at den systematisk har undladt at tage initiativer til at lukke opståede skattehuller og utilsigtede spekulationsmuligheder imod skattesystemet. Den såkaldte TDC-sag, der nu undersøges, er et glimrende eksempel på den politik, der hylder, ”at ethvert skattehul er et åndehul”.

Regeringen har brystet sig af, at den i hele sin levetid ikke har gennemført en skattelov, der medfører et stigende provenu for staten. Og denne linie er gennemført så konsekvent, at den i flere år modstod presset for at lukke skattehuller, uagtet at regeringen har været vidende om, at pengene fossede ud af statskassen.

Efter omfanget af regeringens passivitet er blevet afdækket, har regeringen i den senere tid fremlagt enkelte lovforslag, der skulle lukke skattehuller.

Regeringens erhvervsskattepakke, der skulle skabe vækst og udvikling, drejede sig reelt kun om at åbne nogle skattehuller for erhvervslivet. Det er der ikke meget vækst og udvikling over. Dansk erhvervsliv kan ikke og skal ikke konkurrere på lav skat. Socialdemokratiet stemte også imod en lang række af erhvervspakkens skattelettelser. Vi foreslår disse skattelove ophævet, bortset fra forslaget om en højere bundgrænse for moms.

Tabel 18.3 Stop for erhvervslivets skattehuller 2005, mio. kr.

Erhvervsskattepakkes huller lukkes*	350
Investering i øget ligning af internationale virksomheder	240
Beskatning af aktieoptioner	100
Andelsbeskatningen	100
Sambeskatningsregler – ophævelse af sambeskatningsreglerne	2.000
I alt	2.790

* Lovforslagene 99, 107, 135 og 194 (2001/2002:2) ekskl. den højere momsbundgrænse.

Mange **multinationale virksomheder** har drevet virksomhed i Danmark gennem mange år uden at betale skat her i landet. Forklaringen er, at virksomhederne har store muligheder for gennem lån og afregningspriser at flytte overskuddet til lande med lavere skat. Derfor skal der investeres i en langt mere effektiv ligning af de store internationale selskaber. Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes 60 mio. kr. til øget ligning. Det vil kunne give et nettoprovenu på 240 mio. kr.

Regeringen har lempet beskatningen af medarbejderes **aktieoptioner**. Socialdemokratiet mener ikke, at skattereglerne skal lægge op til spekulation om, hvorvidt løn udbetales på normale vilkår eller i form af aktieoptioner.

Socialdemokratiet foreslår, at de særlige regler om **andelsbeskatning** ophæves – og at virksomhederne overgår til almindelig selskabsbeskatning.

Socialdemokratiet foreslår at **ophæve de særlige regler om international sambeskatning**.

I dag kan selskaber frivilligt vælge at lade sig sambeskatte med et datterselskab i udlandet. I praksis betyder sambeskatningsreglerne, at der gives et skattetilskud til at flytte investeringer og arbejdspladser til lande med lavere selskabsskat. Giver en investering overskud, betaler man skat i "lavskattelandet" – og giver den underskud, kan den fradrages i den danske selskabsskat med en skatteværdi af 30 procent.

Told- og Skattestyrelsen har foretaget en stikprøveundersøgelse på tal fra 2000-2002. Stikprøven omfatter seks pct. af moderselskaberne og 20 procent af datterselskaberne. Ifølge en opregning af stikprøven er det samlede nettoprovenutab af frivillig international sambeskatning foreløbig skønnet til knap to mia. kr.

18.4 Øget konkurrence på medicinområdet

På en lang række markeder er konkurrencen sløret og meget svag. Det betyder højere priser og mindre velstand. Socialdemokratiet foreslår, at patienter gives mulighed for i forbindelse med udskrivning at købe medicin direkte af sygehuset. Det vil give et betryggende, men også effektivt tryk på konkurrencen på medicinområdet. Det forventes, at en sådan mulighed vil medføre et prisfald på medicin, der svarer til, at de offentlige medicinudgifter kan reduceres med mindst 300 mio. kr.

18.5 Stop for skattespekulation.

I de seneste år har flere pensionister valgt at bosætte sig i Frankrig og Spanien. De eksisterende **dobbeltskatningsaftaler** gør, at det skattemæssigt er meget favorabelt at bosætte sig i de pågældende lande. Pensioner fra Danmark beskattes i de pågældende lande med meget lave satser, mens de danske pensioners niveau afspejler det danske skattesystem. Derfor skal reglerne i de pågældende aftaler straks fornyes. Hvis det kræver en opsigelse af aftalerne, må det være konsekvensen. Socialdemokratiet har stor forståelse for, at mange pensionister finder det spændende at bosætte sig i udlandet, men det er ikke rimeligt, at danske skatteborgere yder tilskud til flytningen.

Socialdemokratiet finder, at det er godt, at skattesystemet tilskynder den enkelte til at spare op til sin pension. Når der ydes et skattemæssigt tilskud til pensionsopsparingen, er det også rimeligt, at reglerne er udformet på en sådan måde, at der ikke er tvivl om, at det drejer sig om pensionsindskud og ikke skatteplanlægning – eller skattespekulation.

Som reglerne er i dag, kan man opnå fradragsret for ubegrænsede indskud på pensionsordninger med løbende udbetaling. Socialdemokratiet foreslår, at der indføres et **loft over de årlige indskud på pensionsordninger med løbende udbetaling på 100.000 kr.** Det skyldes, at en mindre gruppe meget vellønnede personer anvender de skattebegrænsede pensionsordninger til at udskyde – eller reducere deres skat.

I alt er der 35.000 skatteydere, der indbetaler mere end 100.000 kr. om året på pensionsordninger med løbende udbetaling. I gennemsnit indskyder de 230.000 kr. om året. Indføres der et loft på 100.000 kr. over indskuddet på pensionsordninger, vil det umiddelbart kunne øge skatteprovenuet med 2,7 mia.kr. Det er ikke realistisk, at hele dette provenu vil komme i statskassen. Det skyldes bl.a., at der for selvstændige og gifte vil være visse muligheder for at udjævne deres pensionsindskud. På den baggrund vurderer Socialdemokratiet, at det vil være realistisk med et provenu i størrelsesordenen 1,5 mia. kr.

Endelig foreslår Socialdemokratiet, at der sættes mere effektivt ind over for sort arbejde og illegalt arbejde. Socialdemokratiet mener ikke - som regeringen - at en sådan indsats vil være en udgift for staten. Indsatsen forventes at øge skatteprovenuet med 200 mio. kr. netto.

Tabel 18.5 Stop for skattespekulation – og øget kontrol 2005, mio. kr.

Dobbeltbeskatningsaftale med Frankrig og Spanien	225
Loft over indbetaling på pensionsopsparing	1.500
Øget kontrol af sort og illegalt arbejde	200
I alt	1.925

18.6 Offentlige besparelser

Socialdemokratiet foreslår, at **Institut for Miljøvurdering** nedlægges. Socialdemokratiet mener, at man får mere og bedre miljøforskning for pengene ved at styrke den videnskabsbaserede forskning på miljøområdet – jf. forslag ovenfor.

Ligeledes foreslår Socialdemokratiet at afskaffe regeringens **tilskud til pasning af egne børn**. Barselsorloven er forlænget – og det er langt mere væsentligt at sikre gode og billige pasningstilbud til alle familier. Regeringen vurderer selv, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved ordningen er 500 mio. kr.

Desuden mener Socialdemokratiet, at man burde afskaffe tilskuddet til køb af CO₂-kvoter.

Tabel 18.6 Offentlige besparelser 2005, mio. kr.

Institut for Miljøvurdering	15
Tilskud til pasning af egne børn	500
Afskaffelse af tilskud til CO ₂ -kvoter	200
I alt	715

18.7 Højere bidrag og puljer

Socialdemokratiet inddrager i finansieringen af de forslag vi fremlægger, dels satspuljemidlerne og dels en reduktion af den generelle reserve.

Derudover foreslår Socialdemokratiet, at der indføres et højere arbejdsmiljøbidrag fra virksomhederne. Bidraget eller afgiften bør udformes som en afgift på virksomhedernes arbejdsskadepræmie.

Tabel 18.7 Højere bidrag og puljer 2005, mio. kr.

Udmøntning af satspuljen	533
Arbejdsmiljøafgift – afgift på arbejdsskade præmier	300
Reduktion af den generelle reserve	400
I alt	1.233